

Predstavili knjigo Alekseja Kalca
Tržaško prebivalstvo v 18. stoletju

Delegacija s pliberške občine prišla
v Števerjan nadgrajevat sodelovanje

Pino Roveredo, tržaški
pisatelj, ki zadnje čase
pobira nagrade in
pohvale, pripoveduje
o svojem drugem
življenjskem krogu, v
katerem piše

KB 1909: Boris Peric
pred jutrišnjo
skupščino
o obhajanju
stoletnice
z vlaganjem
v znanje

Primorski dnevnik

ČETRTEK, 7. MAJA 2009

Št. 107 (19.506) leto LXV.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Doberdob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

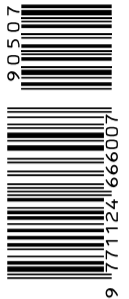
ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI 1,00 €

Iskanje izhoda iz hrvaške godlje

RADO GRUDEN

Nategovanju vrvi v zvezi z mejnim sporom med Slovenijo in Hrvaško ter posledično slovensko blokado hrvaških pristopnih pogajanj z Evropsko unijo ni videti konca. Potem ko je dalj časa kazalo, da poskusi evropskega komisarja za širitev Ollija Rehna za rešitev spora bolj ustrezajo Sloveniji, pa je zadnji Rehnov predlog pokazal, da se za evropsko arbitražo, vsaj na tak način, kot ga predlaga Rehn, veliko bolj ogreva Hrvaška.

O tem najbolj očitno priča podatek, da so v Zagrebu že sprejeli Rehnov predlog, v Ljubljani pa, kot kaže, velikega soglasja med strankami v zvezi s tem ni. Zato se ni treba čuditi, da se je včerajšnje srečanje predsednika vlade Boruta Pahorja s predsedniki parlamentarnih strank končalo brez dogovora in so si vsi skupaj vzeli še teden dni časa za razmislek. Razlog je prav gotovo v tem, da v slovenskih strankah zelo različno ocenjujejo Rehnov predlog in ima zato Slovenija veliko pripomb na predlog v stilu »vzemi ali pusti«. Če se je Zagreb očitno odločil za »vzemi«, pa v Ljubljani iščejo pravo obliko, da odgovor Rehnu ne bi zvenel kot zavrnitev predloga.

Povsem normalno je, da skuša Slovenija zaščititi svoje interese, vprašanje pa je, če bo po poti, ki jo je izbrala, res prišla do zelenega cilja. Slovenska zunanja politika bo morala zato čim prej najti odgovor na bistveno vprašanje, ali je trmasto vztrajanje pri blokadi Hrvaške na poti v EU res v interesu Slovenije, ali pa je morda pri iskanju rešitve za sporna vprašanja, ki zastrupljajo odnose med državama in tudi med Slovenci in Hrvati, mogoče najti drugačno pot.

Interes Slovenije bi moral biti tudi ta, da Hrvaška čim prej pride v Evropsko unijo. Seveda s tem problemi ne bodo rešeni, toda postavljeni bodo vsaj temelji za mirnejše in predvsem proučnejše reševanje sporov. V interesu Slovenije je tudi, da v očeh Evropske unije ne izpade kot država, ki ni sposobna pogledati preko svojih meja in se brez strahu odpreti navzven. Predvsem pa je v interesu Slovenije, da se njena zunanja politika otrese »obsedenosti« s Hrvaško, izbere glede tega jasno strategijo in neha popuščati raznim jorasmom, podobnikom in še nekaterim njim podobnim, ki so s svojim stalnim izsiljevanjem največ prispevali k temu, da vsaj na kratek rok ni videti izhoda iz godlje, v katero se je spravila Slovenija v zvezi s Hrvaško.

ITALIJA - Voditelj demokratov Franceschini napadel vladni zakonski predlog o varnosti

»Obstaja nevarnost novih rasnih zakonov«

Vlada zahteva glasovanje zaupnice, opozicija ostro proti

GUMIN - Obisk predsednika senata ob obletnici potresa

Furlanija zgled za Abruce

Renzo Tondo: Furlanija-Julijska krajina predhodnica federalizma

GUMIN - »V Furlaniji ste hitro in učinkovito obnovili od potresa prizadeta območja. Računam, da bodo v Abrucih ravnali po vašem zgledu«. Predsednik senata Renato Schifani se

je včeraj v Guminu spomnil 33. obletnice potresa, ki je opustošil severno Furlanijo, Karnijo in zahodno Benečijo. Mrtvih je bilo skoraj tisoč, največ (štiristo) v Guminu.

Schifani si je v spremstvu predsednika Dežele Renza Tonda in župana Gabrieleja Marinija tudi ogledal fotografsko razstavo o potresu (na sliki). Na 2. strani

RIM - V Italiji obstaja nevarnost obnavljanja rasnih zakonov, kakršne je uveljavil fašizem pred 70 leti. Tako je povedal voditelj Demokratske stranke Dario Franceschini, ko je včeraj ocenil zadnji vladni zakonski predlog o javni varnosti. V njem so namreč določila za boj proti ilegalnemu priseljevanju, ki po njegovem spominjajo na preganjanje Judov za časa fašizma.

Za pospešitev odobritve tega zakonskega predloga v poslanski zbornici je vlada včeraj zahtevala glasovanje zaupnice. To potezo so ostro kritizirale vse opozicijske sile, po katerih vladna večina skuša na tak način prikriti svojo neenotnost. Na 7. strani

ZKB odpre jutri novo
poslovalnico na
tržaškem nabrežju

Na 4. strani

V Miljah zasegli
ambulanto
nekdanjega
podžupana

Na 8. strani

V Slovenskem klubu
SKGZ v očeh medijev

Na 9. strani

Kitajca odprla prvi suši
bar v Trstu

Na 10. strani

Opuščena tovarna
v Podgori bo postala
živahno središče

Na 16. strani

LJUBLJANA Slovenija si je vzela še nekaj časa

LJUBLJANA - Slovenski pPremier Borut Pahor in vodje parlamentarnih strank se včeraj na drugem sestanku še niso dogovorili o slovenskem odgovoru na predlog evropskega komisarja za širitev Ollija Rehna glede reševanja spora o slovensko-hrvaški meji. Dogovor o potrebnih dopolnilih naj bi bil blizu, tako da premier upa na soglasje na tokovem vnovičnem posvetu. Pahor je še dejal, da bodo k predlogu "dali vse tiste pripombe, ki so pomembne za vitalne interese Slovenije". Na 5. strani

AFGANISTAN V letalskem napadu ubitih sto civilistov

KABUL - Po navedbah afganistanskih oblasti je bilo včeraj v letalskem napadu ameriške vojske v jugozahodni provinci Farah ubitih več kot sto civilistov. Navedbe je potrdil tudi mednarodni odbor Rdečega križa, katerega ekipa je že obiskala območje napada. Afganistanski predsednik Hamid Karzaj, ki je na obisku v ZDA, pa je odredil preiskavo dogodka. Število žrtev bi lahko še naraslo, saj je več ljudi pokopanih pod ruševinami med bombardiranjem uničenih hiš. Na 21. strani

TRST - Od včeraj do nedelje V bivši ribarnici zaživela prireditvev Skupaj v Trstu

GUMIN - Obisk predsednika senata Schifanija ob 33-letnici usodnega potresnega sunka

Furlanija naj bo zgled za obnovo od potresa prizadetih Abrucov

Tondo: Potek obnovitvenih del je bil zametek federalizma - Na spletu YouTube sunek v živo

GUMIN - »V Furlaniji ste hitro in učinkovito obnovili od potresa prizadeta območja. Računam, da bodo v Abrucih ravnali po vašem zgledu.« Predsednik senata Renato Schifani se je včeraj v Guminu spomnil 33. obletnice potresa, ki je opustošil severno Furlanijo, Karnijo in zahodno Benečijo. Mrtvih je bilo skoraj tisoč, največ (štiristo) v Guminu, ki je s časom postal neke vrste prestolnica te naravne katastrofe, podobna tisti, ki je pred mesecem dni razdejala Aquilo in sosednje kraje. Predsednika zgornjega doma italijanskega parlamenta so sprejeli predsednik Furlanije-Julijske krajine Renzo Tondo, predsednik deželnega sveta Edouard Ballaman in župan Gumina Gabriele Marini. Za Schifanija to ni bila samo priložnost za spomin na žrtve, temveč tudi trenutek za razmislek o potrebi po hitri, učinkoviti in pošteni obnovi Abrucov. Tam je treba tudi takoj preprečiti nevarnost, da bi se v obnovo vpletal organizirani kriminal, kot se je žal zgodilo marsikje na jugu Italije.

Obnova v Furlaniji je bila po mnenju predsednika FJK tako uspešna tudi in predvsem, ker je osrednja vlada popolnoma zaupala lokalnim oblastem, torej Deželi in občinskim upravam. Za Tonda, ki je bil v času potresa župan Tolmeča, so bili to že prvi zametki federalizma, saj krajevna oblast najboljšo pozna situacijo na terenu ter potrebe in pričakovanja krajanov. Ballaman je omenil geslo »najprej tovarne, potem hiše in cerkve«, ki je bilo vodilo takratne obnove. To pomeni, da je tudi v Aquili in v sosednjih krajih treba najprej poskrbeti za gospodarski preporod, ki predstavlja dobro podlago za celovito obnovo od potresa prizadetega območja.

Schifani si je v Guminu ogledal spominski muzej o potresu ter obiskal lokalno stolno cerkev, ki so jo siloviti potresni sunki skoraj do tal porušili. V cerkvi ga je sprejel videmski nadškof Pietro Brollo, kateremu je predsednik senatne skupščine tudi čestital za učinkovito potresno obnovo ter za aktivno vlogo Cerkev v njej.

Obletnice potresa v naši deželi so se včeraj spomnili tudi v poslanski zbornici. Poslanci Ivano Strizzolo, Angelo Compagnon in Isidoro Gottardo so izpostavili učinkovito obnovo, ki je sad tudi vztrajnosti in trdo-

vratnosti Furlanov. Vsi tri so pozvali oblasti v Aquili, naj se v teh težkih momentih zgledujejo po naši deželi. Vodja Demokratske stranke v deželnem parlamentu Gianfranco Moreton se je glede obnove izrecno spomnil tedanjega predsednika FJK Antonia Comellija, ki ga danes lahko upravičeno imamo za glavnega pobudnika preporoda prizadetih krajev.

Na številnih spletnih klepetalnicah in tudi na svetovnem spletu YouTube je medtem na voljo pretresljiv zvočni posnetek o petdeset sekund dolgem sunku, ki je povzročil največjo opustošenje. Zemlja se je silovito stresla ravno v trenutku, ko je mladenič iz Tricesima pri Vidmu poslušal glasbo slavnih Pink Floydov. Sunek je glasbo prekinil, zvočnega posnetka, ki v teh urah obkroža svet, pa ne. V posnetku, ki ga je svojčas predvajal RAI, torej ni slišati Pink Floydov, temveč krike na pomoč in tudi glas mame, ki po potresu kliče svoje otroke.

Predsednik FJK Tondo, predsednik senata Schifani in guminski župan Marini med včerajšnjim sprehodom v obnovljenem Guminu

ZBIRKA VERSOEST - Novost Mednarodne turistične knjigarnice Odós v Vidmu

Videmski Slovenec Marco Vertovec pripravil prva podrobna vodnika po Ljubljani in Sarajevu v italijanščini

Turistična vodnika po Ljubljani in Sarajevu sta prva tovrstna popolna vodiča v italijanščini

VIDEM - Pri založbi Odós sta v zbirki Versoest pred kratkim izšla prva dva podrobna vodnika po Ljubljani in Sarajevu v italijanščini. Pripravil ju je videmski Slovenec Marco Vertovec, ki upravlja Mednarodno turistično knjigarno Odós, ki je zdaj postala tudi založba, vsakega pa je začetek tiskal v 2000 izvodih.

Vertovec, ki je sam zbral potrebno gradivo in slike, je svojo turistično knjigarno odprl pred tremi leti in zelo dobro pozna italijanske turiste, tako da je vedel, kaj jih lahko zanima in katere informacije potrebujejo. Poleg tega pa odlično pozna tudi Slovenijo in Balkan, saj je prav sodobni zgodovini Balkana posvetil tudi svojo diplomsko nalogo.

Zato svoja vodnika, ki sta tiskana v žepnem formatu, začneja s posebnim poglavjem o zgodovini, jeziku, veri, politiki, umetnosti in drugih značilnostih Slovenije oziroma Bosne in Hercegovine. Sledi poglavje s praktičnimi informacijami, v katerem svetuje turistom, kako naj pridejo v Ljubljano oz. Sarajevo, in nudi celo serijo podatkov o prevoznih sredstvih, trgovinah, ambasadah, javnih storitvah in podobnem.

Tretje poglavje opisuje po tri možne poti do Ljubljane in Sarajeva, na katerih je več turistično zanimivih krajev, ki si jih velja ogledati (npr. Postojna na poti do Ljubljane ali Banja Luka in Jajce ali Mostar na poti v Sarajevo). Naslednja dva sklopa obravnavata največje zanimivosti v samem mestu in okolici, zadnja dva pa navajata in opisujeta vrsto gostinskih obratov z najrazličnejšo kulinarično ponudbo (od slovenske in balkanske, vse do tajske in japonske), lokalov, kjer lahko turisti preživijo prijeten večer, ter hotelov, bed&breakfastov in ostalih oblik preročitvene ponudbe. Za vse avtor priročnih vodnikov, ki bosta ažurirana vsake tri leta, navaja tudi cene. Zadnje strani (skupno jih je nekaj manj kot 200) pa so namenjene malemu slovarčku koristnih izrazov.

Vodnika staneta 16 evrov, na prodaj pa sta v knjigarnah celotnega Triveneta, čez kak mesec pa bosta na razpolago tudi v ostalih italijanskih deželah. Naročiti se ju da tudi preko interneta na straneh različnih spletnih knjigarn. Pri založbi Odós pa bo poleti izšel še vodnik po Beogradu, podjetni Marco Vertovec pa načrtuje še vodnik po Hrvaški. (T.G.)

CELOVEC - Razprava na koroškem radiu

Vprašanja odvedenih se ne sme instrumentalizirati

VALENTIN SIMA

MARJAN STURM

KAREL SMOLLE

CELOVEC - Glede vprašanja tako imenovanih odvedenih po drugi svetovni vojni na Koroškem je potrebna spoštljivost do vpletenih posameznikov, zavrniti pa je treba vsakršno instrumentalizacijo. To je poudaril zgodovinar na celovski univerzi Valentin Sima, ki je v razpravi na koroškem deželnem radiu zastopal Zvezo koroških partizanov (ZKP).

S strani slovenske manjšine sta se razprave udeležila še predsednika Zveze slovenskih organizacij (ZSO) Marjan Sturm in Narodnega sveta koroških Slo-

vencev (NSKS) Karel Smolle, svoje odvedenih pa sta zastopala nekdanji župan mestne občine Pliberk Othmar Mory iz Pliberka, dopisnik avstrijske radiotelevizije ORF na Balkanu Christian Wehrschütz, ter zgodovinarja Stefan Karner in Alfred Elste. Povod za oddajo so bila po eni strani množična grobišča, ki so jih pred dvema mesecema odkrili v Hudi jami pri Laškem, po drugi pa skorajšnji shod Hrvatov na Libuškem polju pri Pliberku, na katerem se vsako leto zbere nekaj tisoč ljudi.

»Odvedeni« ali »odvlečeni«, kakor

v strokovnih razpravah imenujejo izgubljene osebe na Koroškem maja 1945 (približno 100), so že ves čas po drugi svetovni vojni predmet predvsem političnega diskurza na Koroškem, v prvih povojnih letih pa so bili tudi predmet medijske kampanje, naperjeni proti tedanji Jugoslaviji in tudi proti slovenski manjšini in partizanskemu boju na Koroškem.

Zgodovinarji sedaj menijo, da se je s tem vprašanjem treba končno spoprijeti oz. ga tematizirati z vidika zgodovinarjev oz. strokovnjakov. (I.L.)

ŠENTJANŽ - 14. junija 38. srečanje obmejnih planinskih društev

CELOVEC - Slovensko planinsko društvo Celovec bo v nedeljo, 14. junija, v Šentjanžu v Rožu gostitelj letošnjega 38. Srečanja slovenskih obmejnih planinskih društev. Šentjanž v Rožu je vas ob glavni cesti med Borovljami in Šentjakobom v Rožu, na tradicionalni prireditvi zamejskih planincev pa pričakujejo med 400 in 500 prijateljev gora iz Slovenije, Italije in Avstrije. Začetek srečanja bo ob 9. uri v k&k-centru v Šentjanžu, udeleženci pa imajo na izbiro krajši (po Šentjanških Rutah - lahka pot, dve uri hoje) in daljši pohod (na Sinški vrh - za izurjene planince, štiri ure hoje). Po kosilu (od 11.30 ure dalje) pa bo na vrtu k&k-centra v Šentjanžu družabno srečanje s kulturnim programom (domače skupine in godba na pihala Železar iz Jesenic).

Planinska društva naj sporočijo številu udeležencev do 4. junija 2009 tajniku SPD Celovec Rihardu Brumniku. Telefon 0043/664/3422162, faks 0043/4227/3338, e-mail richard.brumnik@pzb.at.

Ostale informacije so na spletni strani SPD Celovec pod www.planinci.at (I.L.)

Preprosto. 100.

8. maj 2009
Skupščina delničarjev

KB
1909

www.kb1909.it

JAVNA VARNOST - Za pospešitev odobritve zakonskega predloga v poslanki zbornici

Vlada zahtevala zaupnico, opozicijske stranke pa so vzrojile

Franceschini (DS): Obstaja nevarnost vračanja k rasnim zakonom izpred 70 let

RIM - Ministrski svet je včeraj sklenil, da bo zahteval glasovanje o zaupnici za pospešitev postopka odobritve zakonskega predloga o javni varnosti v poslanki zbornici. Kljub pritisku Severne lige pa bo do glasovanja zaupnice za sprejem treh popravkov k osnutku prišlo šele prihodnji teden, po vsej verjetnosti v sredo. Poslanci se bodo o celotnem besedilu predvidoma izrekli dan pozneje.

Notranji minister Roberto Maroni, sicer vodilni predstavnik Bossijeve stranke, je ob napovedi glasovanja o zaupnici dejal, da je vladna večina enotna. Poleg tega je izrazil prepričanje, da bodo organi javne varnosti in javni upravitelji z novim zakonom dobili dragocena sredstva za učinkovit spopad s pojavom ilegalnega priseljavanja in s pojavom spolnega in drugega nasilja. A odločitev vlade je izzvala ostre reakcije iz opozicijskih vrst.

Najostrejši je bil voditelj Demokratske stranke Dario Franceschini. »Vlada zahteva glasovanje o zaupnici, ker bi se sicer vladna večina razbila,« je dejal. Franceschini je poleg metode napad predvsem vsebino zakonskega predloga, ki po njegovem spominja že na fašistične rasne zakone iz leta 1938. »Nemoralno je izkoriščati strah ljudi in njihovo legitimno zahtevo po varnosti za vračanje k rasnim zakonom izpred 70 let,« je dejal. »V naši zgodovini smo že doživeli čas, ko so bili otroci izgnani iz šol zaradi verske pripadnosti. Prav na to spominjajo določila, ki govorijo o tem, da je treba otroke ilegalnih priseljencev odstraniti od šol. Mi se bomo takšnim ukrepom odločno uprli. So trenutki, ko moraš dvigniti glas, pa čeprav si reformist,« je pristavil.

Podobno je vladno zadržanje ocenil prvi mož Italije vrednot Antonio Di Pietro. »Priče smo prilehni režimski potezi, ki si postavljajo kot cilj odobritev sramotnih zakonov,« je dejal. Tudi voditelj UDC Pierferdinando Casini je ocenil, da je vlada izgubila kompas, saj vse bolj zaupa javno varnost zasebnim dejavnikom, kar vodi v propad države kot države.

Predstavniki vladne večine so zavrnilo očitke iz opozicijskih vrst, češ da so neosnovani in za lase privlečeni. Da v vladni večini v resnici tli nezadovoljstvo, pa je prišlo do izraza v dejstvu, da je bila vlada včeraj v poslanski zbornici preglasovana. Priložnost je nudil vladni amandma k zakonu za ratifikacijo Prumske pogodbe o čezmejnem sodelovanju na področju boja proti terorizmu in čezmejnemu kriminalu.

Voditelj Demokratske stranke Dario Franceschini

ANSA

BERLUSCONI-LARIO - Anketa

Zaupanje Silviu

Ljudje pa ne verjamejo v spletkarjenje levice

VERONICA LARIO

RIM - Ločitev med Veronico Lario in Silviom Berlusconiem naj ne bi bistveno vplivala na mnenje italijanskih volilcev. Po torkovi televizijski oddaji Porta a Porta z Berlusconiem nespornim protagonistom ostaja zaupanje Italijanov vanj nespremenjeno (66 odstotkov), kljub zelo kritičnemu članku v dnevniku italijanskih škofov Avvenire pa mu zaupa tudi 61 odstotkov katoličanov.

Tako izhaja iz ankete, ki jo je

za spletni dnevnik Repubblica.it opravilo podjetje Ipr Marketing.

Anketiranci so dokaj ugodno ocenili Berlusconijev televizijski nastop. Za 57 odstotkov je bil predsednik vlade prepričljiv, za 51 odstotkov iskren, za 52 odstotkov umirjen. Med volilci Ljudstva svobode je bila podpora Berlusconiju plebiscitarna: 80 odstotkov.

Anketiranci pa niso »osvojili« premierove trditve, češ da naj bi bili za zadevo krivi »levica in njena sredstva javnega obveščanja«. Za 59 odstotkov anketiranih ni bilo spletkarjenja (kar meni tudi 27 odstotkov volilcev Ljudstva svobode).

Na Berlusconijevo stran se je postavilo 38 odstotkov anketiranih, za Veroniko pa se jih je izreklo 34 (a samo 5 odstotkov med volilci Ljudstva svobode). Možja pa je podprlo tudi 40 odstotkov anketiranih iz katoliških krogov.

PREISKAVA - Grozljivi posnetki zlorab otrok

Pedofilska pornografija, med 57 osumljenci Tržačan

SIRACUSA - Pretresljivi videoposnetki s spolnimi in drugimi zlorabami otrok, ki so bili na ogled na posebnih spletnih straneh, so tokrat presunili tudi karabinerje in finančne stražnike. Tristo mož je včeraj po nalogu državnega tožilstva iz Siracuse po vsej Italiji opravilo 57 hišnih preiskav, aretiralo štiri ljudi in vložilo 53 kazenskih ovadb na prostosti. Vsi so osumljeni uporabe in izmenjave posnetkov s pedofilsko-pornografsko vsebino, četverica aretiranih pa naj bi filme proizvajala.

Med osumljenimi je tudi Tržačan, čigar imena sile javnega reda niso posredovale. Na njegovem domu v Trstu so zasegli računalnik in računalniško opremo, njega pa so ovadili. V računalniku naj bi se skrivalo obilno gradivo s pedofilsko vsebino.

Hišne preiskave so izvedli v 15 italijanskih deželah. Tožilstvo in sile javnega reda so stopili v akcijo po sporočilu priznane organizacije Telefono Arcobaleno, ki že 13 let zastopa pravice mladostnikov in se že dolgo bori proti pedofiliji na svetovnem spletu.

Aretirali so štiri ljudi. V Milanu so pripravili petdesetletnega menedžerja znanega industrijskega podjetja, ki proizvaja sladice, v Vicenzi 49-letnega uradnika, v Turinu 31-letnega uradnika, v Siracusi pa 32-letnika: osumljeni so proizvajanje pedofilskega gradiva. 32-letnik iz Siracuse je celo priznal, da je videoposnetke s 13-letno italijansko državljanko, njegovo sorodnico, pripravil sam. V posnetkih se sam pojavlja, ampak ni prepoznaven.

V preiskavi je bil baje odločilnega pomena doprinos poljskega urada mednarodne policije Interpol, ki je italijanskim kolegom posredoval pomemben računalniški material. Pred dvema letoma je tožilstvo v Siracusi začelo slediti posebno nasilni, sadistični in grozljivi veji spletne pedofilske pornografije. Po navedah preiskovalcev je gledanje tovrstnih posnetkov za večino ljudi nevzdržno. V filmskih posnetkih odrasli ljudje spolno zlorabljajo in mučijo otroke, stare tudi štiri ali pet let.

Giovanni Arena, predsednik organizacije Telefono Arcobaleno, je včeraj obžaloval dejstvo, da zakonski predlog o varnosti, o katerem razpravlja senat, sploh ne omenja žrtve pedofilije. Arena je še dodal, da na internetu krožijo posnetki, ki pričajo o trpljenju približno 40 tisoč otrok po vsem svetu, najbolj pogosto so žrtve pedofilov stare od 7 do 9 let.

GOSPODARSTVO - Sodišče v ZDA za prestrukturiranje Chryslerja

Fiat vztraja pri svojem načrtu za oblikovanje drugega največjega avtomobilskega koncerna

MILAN - Avtomobilski proizvajalec Fiat je včeraj branil svoj načrt za oblikovanje novega svetovnega avtomobilskega koncerna, ki bi poleg Fiata vključeval tudi Opel in Chrysler, ter zavrnil nekatere informacije, češ da bi njegovo reševanje Opla "stalo" 18.000 delovnih mest.

Nemški časnik Frankfurter Allgemeine Zeitung je v včerajšnji izdaji pisal, baje na podlagi pridobljenega internega dokumenta, da ima Fiat v načrtu omenjeno odpuščanje ter zaprtje oziroma zmanjšanje zmogljivosti desetih tovarn v Evropi, če mu bo uspelo doseči dogovor z zaradi krize opešanim ameriškim koncernom General Motors (GM).

Kot je znano, ima Fiat v načrtu oblikovanje drugega največjega avtomobilskega koncerna na svetu, manjšega le od japonske Toyote. Pod svojo streho naj bi imel evropski del GM, ki ima pod svojim okriljem tudi nemški Opel, ter ameriškega proizvajalca Chryslerja, ki je v postopku prisilne poravnave in v katerem ima Fiat zeleno luč za

SERGIO MARCHIONNE

pridobitev 20-odstotnega deleža.

Vendar pa je pri teh načrtih naltel na močan odpor. Nekateri upniki Chryslerja nasprotujejo s strani vlade podprtim načrtom za prestrukturiranje te ameriške družbe, sindikati pa se bojijo, da bo Fiat množično odpuščal v tovarnah, ki danes sodijo pod GM Europe, med drugim v nemškem Oplu. Poročilo v omenjenem časniku krepi prav te bojazni.

V ponedeljek je prvi mož Fiata Sergio Marchionne načrt predstavljal tudi predstavnikom nemške vlade. Nemški

gospodarski minister Karl-Theodor zu Guttenberg je po srečanju z Marchionnejem dejal, da čeprav so Fiatovi načrti zanimivi, potrebuje več podrobnosti, poleg tega pa se za Opel zanimajo tudi drugi ponudniki.

Za GM Europe naj bi se sicer zanimalo še več drugih morebitnih kupcev, med drugim trije skladi zasebnega kapitala, državni investicijski skladi iz Abu Dabija in Singapurja, kanadski proizvajalec avtomobilskih delov Magna skupaj z ruskima proizvajalcem GAZ in posojilodajalcem Sberbank. Po neuradnih informacijah naj bi se nemška vlada glede usode Opla odločila do konca meseca.

Kljub temu pa je Fiat vendarle dočkal tudi dobro novico. Pristojno stečajno sodišče v ZDA je namreč v tork zavrnilo argumente skupine upnikov Chryslerja, češ da je načrt prestrukturiranja Chryslerja "nezakonit". Po mnenju sodišča načrt predvideva jasen in običajen proces, pri čemer se jim zdi nujno potrebno izpeljati prodajo.

V Fiatu so s to ugotovitvijo zado-

voljni, pri čemer pa velja omeniti, da je pristojno sodišče izpostavilo, da lahko v postopku prodaje sodelujejo tudi drugi interesi. Čas za oddajo svojih ponudb sodišču imajo do 20. maja, končna odločitev sodišča pa naj bi sledila 27. maja.

Ti roki so bili podaljšani za okrog teden dni, na podlagi pritožb upnikov, da sprva postavljeni roki ne puščajo veliko možnosti za oblikovanje več konkurenčnih ponudb.

V skladu s strani vlade podprtim načrtom naj bi Chrysler, ki je že bil deležen več milijard dolarjev državne pomoči, še več pa naj bi je dobil, šel v t.i. kirurško prisilno poravnavo, v okviru katere naj bi se znebil dela svojih dolgov in omogočil oblikovanje novega podjetja.

Novo podjetje naj bi bilo v 55-odstotni lasti sindikata avtomobilske industrije (UAW), osemodstotni delež bo imela ameriška vlada, dveodstotni delež vlada Kanade in province Ontario, 20-odstotni delež pa Fiat, ki bo sklenil partnerstvo s Chryslerjem in naj bi svoj delež v Chryslerju sčasoma povečeval.

BIVŠA RIBARNICA - Do nedelje prireditev Skupaj v Trstu

Ob klicu solidarnosti tudi slovenska dobrodošlica

Vzgojiteljice centra Melanie Klein, dijaki Slomška, založbi ZTT in Mladika ter Tržaška knjigarna

Slovensko ljudsko pripovedjo o Povodnem možu bodo vzgojiteljice študijskega centra Melanie Klein pričakale goste v bivši tržaški ribarnici. Tu je namreč včeraj zaživela prireditev *Skupaj v Trstu - Insieme a Trieste*, ki so si jo zamislili člani študijskega centra Melanie Klein, dobrodelnega društva Tutela in deželna zbornica kliničnih pedagogov ANPEC. Do nedelje, 10. maja, bo petindvajset društev in ustanov pri ravno tolikih stojnicah poskrbelo za spodbujanje solidarnostnega duha, dobrodelnosti, povezovanja, za promocijo kulturnih stikov in snovanja družabnih trenutkov. K temu gre dodati seveda tudi koristno promocijo slovenske manjšine in njenega delovanja, za kar bodo ob vzgojiteljicah centra Melanie Klein poskrbele založbi Založništvo tržaškega tiska in Mladika ter Tržaška knjigarna.

Slovensko realnostjo se obiskovalce sooči že ob samem vhodu, ko se znajde pred stojnico centra Melanie Klein. Njegove vzgojiteljice so v sodelovanju z dijaki 3. in 4. razreda družboslovnega liceja Slomšek zasnovali zanimiv in vabljiv program predvsem za najmlajše. Vsak popoldan ob 18. uri (v soboto in nedeljo pa ob 17. uri) bodo zanje uprizorile predstavo *Povodni mož*, jutri pa bo ob 9.30 predstava namenjena slovenskim malčkom, saj bo igra v slovensščini. Ravno tako jutri bo ob 15. uri na programu psihomotorični tečaj za otroke.

Dijakinje liceja Slomšek opravljajo v okviru prireditve prakso, saj spremljajo šolske skupine, pomagajo za kulisami predstave in pri stojnici Tržaške knjigarne vabijo k branju slovenskih knjig, ki so tam razstavljene. Knjige pa so lahko zanimive tudi za odrasle obiskovalce, tako da bosta založbi poskrbeli za serijo predstavitev. Danes bo tako ob 11.30 na vrsti gorski vodnik *Traversata alpina slovena - Slovenska planinska transversala* planinca Ettoreja Tommasija, jutri pa bo ob 11.30 beseda tekla o romanu Dušana Jelinčiča *Budovo oko*. Ob istem času bo v soboto protagonist delo *Druga duša Trsta*, ob 12.15 pa bo na spredu literarni klepet s pesnikom Markom Kravosom in Claudiom Grisancichem. Za zaključek bo v nedeljo ob 10. uri na svoj račun prišel roman Eveline Umek *La paruchina. Una storia triestina*, Francesca Simoni in Matej Susič pa bosta obiskovalcem postregla še s *Pustolovčinami Krtove družine*. (sas)

Dobrodošlico so tudi nam včeraj izrekle vzgojiteljice študijskega centra Melanie Klein in dijakinje liceja Slomšek

KROMA

MILJE - Karabinjerji enote NAS zasegli ambulanto Sin nekdanjega podžupana Stenerja zobozdravnik brez diplome

Karabinjerji videmske enote NAS so včeraj zjutraj zasegli zobozdravniško ambulanto družine Stener v Ul. San Giovanni v Miljah. Nalog je na zahtevo javnega tožilca Pietra Montreoneja izdal sodnik za predhodne preiskave Massimo Tomassini. Po navedbah enote NAS sta nekdanji miljski podžupan Italo Stener in njegov sin Marco zobozdravnik, drugi sin Franco pa je opravljal zobozdravniški poklic z višješolsko diplomom. V Južni Ameriki je sicer prejel univerzitetno diplomom, ki pa v Italiji ni priznana in je torej neuporabna. Asistentka je tudi brez vsakršne diplome. Italo in Marco Stener sta prav tako na spisku preiskovanih, ker soupravljata ambulanto.

Četverico dolžijo nedovoljenega opravljanja zdravniškega poklica, goljufije v obtežilnih okoliščinah in overovitve lažne vsebine. Ambulanta, ki je vredna pol milijona evrov, je od deželne zdravstvene ustanove v 8 letih prejela povračila za stroške v višini 450.000 evrov. Prispevke naj bi prejeli na osno-

vi lažnih izjav.

Stenerjevi so vplivna miljska družina, ki ima v lasti nepremičnine, nepremičniško agencijo in še eno zobozdravniško ambulanto v Trstu. Člani so miljskega Rotary Cluba, oče Italo je predsednik krožka Fameia Muiesana, bil pa je več let v politiki. Ustanovil je Listo za Milje, nazadnje je prešel k stranki Forza Italia. V 90. letih je bil miljski podžupan (ko je županoval Roberto Dipiazza), nato občinski odbornik za kulturo.

ITALICO STENER

OBČINSKE VOLITVE - Kandidati Jutri predstavitev Skupaj za Repentabor

V repentabrski občini se nadaljuje priprave na junijske občinske volitve. Po določitvi dosedanega podžupana Marka Pisanija za županskega kandidata liste Skupaj za Repentabor, po uradni predstavitvi županskega kandidata Napredne liste Kazimirja Cibija in po podpisu volilnega sporazuma med Napredno listo in listo Skupaj za Repentabor o skupnem upravljanju občine po volitvah, je Skupaj za Repentabor včeraj predložila listo kandidatov za občinski svet.

Teh je dvanajst. Po vrsti: Angelo Barani, Tamara Komar, Luca Barberis, Martina Škabar, Andrej Berdon, Roberta Škabar, Mitja Briščak, Tamara Škabar, Gabriele Calzi, Lorenzo Milič, Andrej Škabar in Maurizio Vidali.

Nosilec liste Skupaj za Repentabor (ki je dejansko izraz Slovenske skupnosti) je Angelo Barani, sedanjí občinski svetnik italijanske narodnosti, bivajoč na Fernetičih, ki je na upravnih volitvah pred petimi leti zbral

največ glasov med nizom slovenskih kandidatov (30). Na kandidadni listi sta tudi preostala dva junija 2004 izvoljena občinska svetnika Skupaj za Repentabor, to sta nekdanji tržaški občinski svetnik in deželni podtajnik Slovenske skupnosti Andrej Berdon (na prejšnjih volitvah je zbral 26 prferenc) in Lorenzo Milič (13 preferenc). Vsi kandidati so zelo mladi, najstarejši je prav Barani. Med njimi so štiri kandidatke.

Lista Skupaj za Repentabor bo uradno predstavila županskega kandidata Marka Pisanija in svoje kandidate jutri ob 19.30 na srečanju v Kulturnem domu na Colu.

Na občinskih volitvah v repentabrski občini se bodo letos za župansko mesto potegovali štiri kandidati. Ob Cibiju in Pisaniju še donedavni občinski svetnik za javna dela Alberto Zenič, ki bo kandidiral za Severno ligo, in Dorjan Gomizelj (Ljudstvo svobode).

OBČINA ZGONIK - Upravne volitve Italija vrednot podpira Sardoča

Italija vrednot bo na občinskih volitvah v zgoniški občini podprla dosedanega župana in županskega kandidata levosredinske liste Skupaj-Insieme Mirka Sardoča. Tako je v tiskovnem sporočilu napovedal pokrajinski koordinator Di Pietrove stranke Mario Marin.

Ta se je v prejšnjih dneh srečal s Sardočem. Sestanek je bil zelo »odprt in poln skupnih točk«. Italija vrednot je zelo pozorno ocenila dosedanje delovanje Sardočeve uprave in je ugotovila, da je dosegla zelo dobre rezultate. Zato se je odločila, da pristopi k levosredinski koaliciji in postane njen sestavni del, »da bi prispevali novo energijo in, po možnosti, še večjo odločenost pri udeležanju zastavljenih ciljev,« kot je zapisal Marin.

Italija vrednot bo dala prednost zahtevam in potrebam občanov, prisluhnila bo željam domačega okolja, tistim, ki jih izražajo razna tu delujoča društva, združenja in organizacije. »Župan Sardoč je dobil z nami prepričanega partnerja,« je zaključil pokrajinski koordinator Italije vrednot Mario Marin.

Po tem volilnem dogovoru je bil na kandidatno listo Skupaj-Insieme vključen kandidat Di Pietrove stranke Stefano Briščik. Doma je od Briščikov, star 28 let, diplomiral je na pravni fakulteti in že leta sodeluje pri prostovoljnih športnih dejavnostih, med drugim pri jahalnem društvu iz Gabrovca ter je vedno pripravljen prisluhniti ljudem, ga je predstavil Mario Marin. Briščik je politični novinec, Italija vrednot je prva stranka, v katero se je vpisal.

V zgoniški občini bodo za župana tekmovali (verjetno) štiri kandidati. Dosedanji župan Mirko Sardoč na listi Skupaj-Insieme in nekdanji predsednik Federacije ezulskih organizacij Dennis Zigante na listi Ljudstva svobode sta že uradno najavila svoji kandidaturi. Gotovo bo kandidirala tudi Slovenska skupnost, njen županski kandidat bo po vsej verjetnosti spet Dimitrij Žbogar, njegovo kandidaturo bo danes uradno potrdil pokrajinski svet stranke. V zgoniški občini naj bi kandidirala tudi Severna liga, vprašanje pa je, ali bo zbrala zadostno število podpisov za predstavitev kandidatne liste.

SESLJANSKI ZALIV

Morda upanje za Čupo

Deželno upravno sodišče je razsodilo, da bosta o usodi kopaljšča Castelreggio v Sesljanskem zalivu odločali Občina Devin-Nabrežina in Dežela. Sodniki so namreč zavrnili poslednji priziv družine Ferrarese, ki je bila dosedanjí zasebni koncesionar tega priljubljenega kraja.

Včerajšnja razsodba je zelo pomembna tudi za sesljanske pomorske klube, začeni s Čupo, čeprav so zadeve v zvezi z njem novim sedežem še vedno precej nedorečene. Usoda slovenskega jadranskega kluba je namreč precej vezana tudi na načrt za preureditev sesljanskega pristanišča, ki še ni stopil v veljavo. V zvezi s Čupo je vsekakor na potezi devinsko-nabrežinska občinska uprava. Župan Giorgio Ret nam je sinoči vsekakor izrazil zadovoljstvo nad razsodbo upravne sodišča.

DEVIN-NABREŽINA Državljska vzgoja: dve resoluciji

Na ponedeljkovi seji devinsko-nabrežinskega občinskega sveta, na kateri so odobrili pravilnik komisije za krajinska vprašanja, so sprejeli tudi nekaj resolucij, med katerimi velja omeniti »dopolnjujoči se« resoluciji o državljski vzgoji.

Za kaj je šlo? Svetniki so s sprejetjem obeh resolucij (eno je predložil načelnik levosredinske opozicijske liste Skupaj-Insieme Massimo Veronese, druga pa svetnik Nacionalnega zaveznitva Giuliano De Vita) pozvali občinsko upravo, naj uresniči projekt državljske vzgoje, ki naj upošteva protifašizem in zgodovino krajevne stvarnosti, pa tudi eksodus in fojbe. Tako se je Veronese pri predstavitvi svoje resolucije skliceval na besede predsednika poslanske zbornice Gianfranca Finija, po katerem je demokracija lahko samo protifašistična, in pozval občino, naj izvede projekt državljske vzgoje, namenjen mladim, ki naj zaobjame te tematike in vrednote protifašizma, protirasizma in sožitja. Učinkovito sredstvo za to je lahko sosvet mladih, je dejal Veronese.

Prav predsednik sosveta mladih Giuliano De Vita pa je predstavil drugo resolucijo o »celovitem projektu državljske vzgoje«, ki naj zaobjame rasne zakone, eksodus, fojbe in vprašanje vzhodne meje. Pri tem je De Vita poudaril tudi delovanje mladinske konzulte, ki je priredila že vrsto srečanj, tudi s predstavniki slovenske narodne skupnosti. Oglasila se je tudi odbornica za šolstvo Tjaša Švara, ki je opozorila, da je državljska vzgoja že vključena v učne programe šol, medtem ko občinska uprava skuša ovenotiti posebnosti teritorija.

Nobena od dveh resolucij ni naletela na veliko nasprotovanje: tudi požupan Massimo Romita je napovedal pozitiven glas za Veronesejev dokument, čeprav je obžaloval odsotnost nekaterih občinskih svetnikov na svečanostih ob dnevu spomina na holokavst oz. dnevu spomina na fojbe in eksodus, pri čemer mu je Walter Ulcigrai (Skupaj-Insieme) očital odsotnost na svečanostih ob 25. aprilu in 1. maju. Na koncu sta obe resoluciji prodrli: Veronesejeva s trinajstimi glasovi za in dvema proti (nasproten glas sta dala De Vita in Daria Scapin, oba AN), De Vita pa ob soglasju vseh svetnikov. (iz)

SLOVENSKI KLUB - Na torkovem večeru SKGZ in manjšina v očeh medijev

»Okrog naših vrtilčkov dvigamo naše male zidke«

Krovna organizacija si želi odkrite razprave in tudi kritične ocene

Publika in predstavniki medijev med razpravo v Gregorčičevi dvorani

KROMA

OBSODBA Trije policisti povzročili Rasmanovo smrt

Sodnik za predhodne obravnave Enzo Truncellito je obsodil tri tržaških policistov v primeru Riccarda Rasmana utemeljil z ugotovitvijo, da je trojica povzročila Rasmanovo smrt, saj ga je v njegovem stanovanju »dobrih pet minut potiskala na tla«. Sodnik je policiste Maura Miraza, Maurizia Misa in Giuseppeja De Biasija zaradi sodelovanja v nenamernem umoru obsodil na šest mesecev pogojne zaporne kazni.

Policisti so 26. oktobra 2006 vdrlili v stanovanje Riccarda Rasmana, potem ko je mladenič, ki se je zdravil v centru za mentalno zdravje v Domju, zmetal nekaj petard skozi okno na cesto. O nejasnih okoliščinah Rasmanove smrti se je bilo veliko govora, senatorka Adelaide Gaggio Giuliani je primer z vprašanjem notranjemu ministru ponesla tudi v parlament. Tržaško javno tožilstvo se je oktobra 2007 opredelilo za prekinitve preiskave, sodnik za predhodne preiskave pa je odredil njeno nadaljevanje in zahteval sojenje.

Ukradel avto, a ni imel vozniškega dovoljenja

V torek zvečer je 31-letni albanski državljani v Miljah ukradel avtomobil 55-letnemu domačinu. Tat se je z opel astro odpravil v Trst, medtem je tudi kaj popil. Nekaj ur po tatvini, približno ob 1. uri ponoči, je z avtomobilom močno vjugal po Ulici Commerciale. Pešec se je nevarnega vozila prestrašil, poklical je karabinerje. Slednji so prihiteli na kraj, ustavili vozilo in voznika podvrgli alkotestu. Bil je v vinjenem stanju, ob tem pa se je izkazalo, da je avtomobil ukraden ter da tat nima vozniškega dovoljenja, ker ni nikoli opravil vozniškega izpita. Zaradi manjše slabosti so karabinerji pospremili albanskega državljanja v katinarsko bolnišnico, kmalu zatem pa v koronejski zapor.

»SKGZ in manjšina v očeh medijev«, je bil naslov torkovega večera v Gregorčičevi dvorani, ki je bil zamišljen v sodelovanju krovne organizacije s Slovenskim klubom. Predsednik SKGZ Rudi Pavšič je uvodoma izrazil namen organizacije, da se v razpravah, ki spremljajo priprave na njen bližnji kongres, postavi pred ogledalo medijev in vidi, kako drugi ocenjujejo njeno delo, tudi kritično seveda. Obenem se je predstavnikom medijev zahvalil za pozornost pri spremljanju delovanja SKGZ.

Pogovor s predstavniki medijev je vodila Poljanka Dolhar, ki je tudi sama spodbudila h kritičnim pripombam. Tako je novinar Radia Koper Božo Marinac povedal, da je koprška radijska postaja že po svoji zasnovi vse od ustanovitve dalje pozorna do Slovencev v Italiji. Koliko to dejansko uspeva, je vprašanje, je ugotovil Marinac in dodal vtis, da je manjšinska problematika le v drugem planu. Slovence v Italiji se kljub temu bolj sliši kot italijansko manjšino v Sloveniji, najbrž zato, ker imajo veliko problemov še odprtih.

Dopisnica RTV Slovenija Mirjam Muženič je kot novinarka intenzivno spremljala življenje Slovencev v Italiji vsaj šestnajst let. Na začetku je za lastno centralo zaradi nerazumevanja imela veliko težav, a se je potem uspešno borila za prostor, ki naj bo namenjen manjšini. Muženičeva vsekakor ugotavlja, da je pri

televiziji večji poslušal za senzacije, manj ga je za pozitivno informacijo o Slovincih v Italiji. V zagovor svoji hiši pa je dejala, da je pravzaprav edina, ki je vendarle obdržala dopisništvo v zamejstvu.

Odgovorni urednik tednik Novi glas Jurij Paljk je opozoril zlasti na pristop mladih, ki se poslužujejo novih medijskih poti in se mimo obstoječih tradicionalnih medijev sproščeno pogovarjajo, denimo, na Facebooku. Paljk je pričakoval, da bo naša civilna družba temu bolj sledila, vendar ni tako. Glede SKGZ je Paljk izpostavil njeno angažiranost za dodatno izobraževanje mladih, naglasil pa je tudi nujnost poglobljanja sodelovanja s SSO.

Tudi za odgovornega urednika spletnega portala Slomedia Darka Bradassija dobiva informacija na spletu vse večji pomen. Ta oblika informacije namreč lahko seže krepko dlje kot tiskani mediji, zato nudi internetno omrežje velike možnosti. Vsekakor je treba graditi na mladih, ki pa delovanja krovnih povečini ne poznajo. Zato jim je treba ustvariti možnost, da se približajo.

Novinar Primorskega dnevnika Sandor Tence je v glavnih obrisih prehodil pot odnosov Primorskega dnevnika in SKGZ, ki so se v času razvili na raven korektnosti, o delu krovne organizacije pa bi lahko pisali tudi bolj kritično, kot je pozval sam Pavšič. Tence je poudaril ugotovitev, da se SKGZ predsta-

vlja kot reformna organizacija, ki hoče spremembe v duhu posodabljanja. Vendar v konkretnem ostajajo reforme pogosto na papirju.

O tem, da bi morala krovna organizacija javnosti, posebej mlajši, jasneje govoriti o svoji vsebini in delu, je govoril odgovorni urednik slovenskega dnevnika RAI Marij Čuk. Po njegovi oceni za mnoge sploh ni samoumevno, kaj je in s čim se ukvarja krovna organizacija, svoj košček identitete si je treba izboriti praktično vsak dan.

Vsi razpravljalci pa so ob vprašanju, ali naj se krovna organizacija združita v eno samo, v glavnem soglašali v oceni, da je treba ta cilj vsekakor zasledovati. Razmere za to morajo dozoreti, nihče ne zahteva izničenja razlik, ki so za manjšino značilne, vendar morata SKGZ in SSO vedno iskati in utrjevati skupen nastop, ko gre za splošne interese Slovencev v Italiji.

Predsednik SKGZ Rudi Pavšič se je zahvalil Slovenskemu klubu in predstavnikom medijev. O tem, kaj misli, bo obširneje govoril na deželnem kongresu organizacije, je napovedal, če bo seveda predlagan za kakšno vidno funkcijo. Zanj je SKGZ v sintezi »etnični sindikat« in mora biti odprta do vseh. Njena sposobnost dialoga je v interesu manjšine, osnovne principe pa ima organizacija jasno zapisane v statutu. »Veliko energij smo vložili v to, da bi tudi v okviru naše skupnosti premagali kakšen majhen zid in prepričan sem, da bomo kmalu prišli do ene skupne krovne organizacije«, je dejal Pavšič. Po njegovi oceni naša skupnost doslej ni bila dovolj zrela, da bi napravila tak korak, »danes ugotavljamo, da smo sinovi preteklega časa in naše male zidke postavljamo okrog naših vrtilčkov«. Predsednik SKGZ je napovedal, da bo organizacija ponudila nekaj predlogov, »da ne ostanemo vključeni v naš začarani krog«. Ni drugih poti kot sodelovanje s SSO, vendar je treba za poroko biti v dveh, je zaključil Pavšič in pozval novinarje, naj se ne omejujejo na objavljanje tiskovnih sporočil organizacije. Ta naj bodo le spodbuda in humus za poglobljanje posameznih vprašanj, za to pa je SKGZ novinarjem vedno na razpolago.

Večero na rob lahko zapišemo, da je prinesel veliko zanimivih argumentov, vsekakor preveč, da bi lahko katerega izmed njih obravnavali temeljiteje. Temu bi se lahko vsaj delno izognili, če bi se predstavniki medijev v svojih posegih naslednje koncentrirali na napovedano temo večera. (du)

MENINGITIS Nesladek: »Vse smo storili pravočasno«

Miljski župan Nerio Nesladek je v tiskovnem sporočilu zagotovil, da so Občina Milje, zdravstveno podjetje in osnovna šola Albina Bubniča (oz. dolinsko didaktično ravateljstvo) v zvezi s primerom meningitisa storili vse, kar je bilo potrebno: »Župan sem, a tudi zdravnik in oče, zato dobro razumem, da so starši miljskih otrok zaskrbljeni. Toda dobro vem, da je bilo vse storjeno pravočasno.« Pojasnil je, da so 10-letnega bolnika prepeljali v bolnišnico Burlo Garofolo v noči na nedeljo, župan pa je bil z zadevo seznanjen v nedeljo. Običajni postopek v primerih meningitisa predvideva posredovanje antibiotikov ožjemu krogu ljudi, ki so bili v stiku z bolnikom. Nesladek je pristojne pri zdravstvenem podjetju opozoril, da se otrok redno vozi s šolabusom. Ugotovili so, da se s šolabusom pelje 60 otrok, samo 21 od teh pa je bilo v stiku z bolnim otrokom. »Profilakso smo opravili pravočasno in v primernih meri, zdaj sta na vrsti informacija in nadzor. Vsi skupaj pa moramo blizu družini malega bolnika, v prepričanju, da bo kmalu ozdravel in spet obiskoval šolo,« je zaključil župan.

OBČINSKE VOLITVE Boljunec: predstavitev komunistov

S pričetkom ob 18.30 bodo drevi v mali dvorani občinskega gledališča France Prešeren v Boljuncu predstavili kandidatke in kandidate, ki bodo na bližnjih občinskih volitvah v dolinski občini nastopali v enotni komunistični listi, v okviru koalicije, ki podpira župansko kandidatko Fulvio Premolin. Na predstavitvi, ki je odprta javnosti, bodo navzoči tudi pokrajinska tajnika Stranke italijanskih komunistov in Komunistične renove, Giuliana Zagabria in Igor Kocijančič (kandidat na evropskih volitvah v enotni komunistični in antikapitalistični listi), ter deželni tajnik SIK Stojan Spetič.

Jutri in v soboto bodo na županskih, kjer bodo 6. in 7. junija volitve, uradno sprejemali kandidature.

SEP - Program CERES-CEI Research Fellowship Programme

Trideset raziskovalnih štipendij

Namenjene so raziskovalcem iz držav SEP, ki še niso članice Evropske unije - Sodelovanje 5 tržaških raziskovalnih ustanov

Na sedežu SEP so včeraj predstavili program CERES

KROMA

Trideset štipendij za prav toliko raziskovalcev oziroma raziskovalk iz držav članic Srednjeevropske pobude je namen program CERES-CEI Research Fellowship Programme, ki je stekel v začetku aprila in se bo zaključil novembra leta 2012.

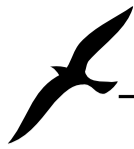
Program je priredila Srednjeevropska pobuda (SEP) v sodelovanju s petimi znanstveno-raziskovalnimi središči na Tržaškem, pomemben partner pri tem pa je Evropska unija. Ta bo tudi delno financirala projekt, ki je vreden milijon evrov. EU bo v tem smislu krila 40 odstotkov stroškov, medtem ko bo drugih 30 odstotkov iz blagajne SEP. Preostali denar bodo prispevali tržaški znanstveni in raziskovalni centri, v katerih bodo dobitniki štipendije opravljali svoje raziskovalno delo. To so Mednarodni center za teoretsko fiziko Abdus Salam v Miramaru (ICTP), Mednarodni center za genetiko in biotehnologijo (ICGEB), družba Sincrotrone Trieste oz. svetlobni pospeševalnik Elettra, Mednarodna visoka šola za višje študije SISSA in Konzorcij za molekularno biomedicino (CBM), ki deluje v okviru ra-

ziskovalnega centra AREA Science park in ima svoj sedež v Bazovici pri sinhotronu.

Program CERES se je uradno začel včeraj na sedežu SEP v Trstu s srečanjem, na katerem so zastopniki tržaških znanstvenih ustanov predstavili delovanje posameznih centrov. Kot je na krajšem srečanju z novinarji ob robu zasedanja povedal direktor sekretariata SEP v Trstu in veleposlanik Gerhard Pfanzelter, je program namenjen predvsem raziskovalcem iz držav SEP, ki še niso članice Evropske unije in ki v bistvu ne razpolagajo s sodobnimi raziskovalnimi strukturami. Kandidati bodo morali zdaj vložiti prošnje za štipendije in pri tem priložiti raziskovalni načrt. Ustrezna selekcija bo v juliju, prvih deset raziskovalcev (vsako leto bodo dodelili 10 štipendij) pa naj bi prišlo delat v Trst oktobra. V primeru enakovernih prošenj bodo prednost imeli mladi in ženske. Vrednost vsake štipendije je 22 tisoč evrov, poleg tega pa bodo raziskovalci prejeli tudi dva tisoč evrov za potne stroške.

A.G.

ŠOLSTVO - Državno tekmovanje za Evropski parlament mladih

Dijaki liceja Prešeren imeli najboljši zagovor

Osemčlanska ekipa se je od 23. do 26. aprila mudila v Volterri

Čeprav niso zasedli prvega mesta, so se dijaki Liceja Franceta Prešerna po mnenju večine sotekmovalcev res izkazali

Med 23. in 26. aprilom se je osemčlanska delegacija Liceja Franceta Prešerna udeležila vsedravnega tekmovanja za Evropski parlament mladih (European Youth Parliament-EYP) v Volterri v Toskani. Delegacijo so sestavljali David Požar (ambasador), Katarina Budin, Martin Juvan Kravos, Mateja Mezgec, Tjaša Oblak, Valentina Oblak in Carlo Venier v spremstvu prof. Barbare Lapornik, ki jim je sledila tudi pri pripravi in je bila obenem pobudnik in organizator te pomembne udeležbe.

EYP je vseevropska organizacija, ki si prizadeva spodbujati pri višješolcih občutek pripadnosti projektu Evropske unije, spoznati njeno delovanje in se aktivno soočiti s perečimi problematikami, kot so npr. ekonomska in socialna vprašanja ter integracija priseljencev. Sekcije ima v vsaki evropski državi, tudi v Italiji s sedežem v mestu Lucca. Italijansko sekcijo vodi širši odbor bivših tekmovalcev in zmagovalcev ter drugih organizatorjev, ki ga podpirajo mnoge bančne institucije ter uživa pokroviteljstvo senata, poslanske zbornice in predsednika republike. Odbor prireja letne državne selekcije, katerih zmagovalci se lahko udeležijo vseevropskega parlamenta-foruma mladih, ki se vsako leto vrši v drugi evropski državi.

Da bi se lahko naša delegacija sploh udeležila državnega tekmovanja, je šola na predhodni selekciji predložila resolucijo v angleščini, francoščini in italijanščini v obliki pravega zakonodajnega postopka EU. Tako je bila med 60 sodelujočimi šolami izbrana v skupino 12 najboljših šol v Italiji. Na državnem tekmovanju pa so se tek-

movalci spopadli z novo temo, o kateri so oblikovali novo resolucijo, ki so jo sicer sami zagovarjali tudi med tekmovanjem v Volterri. Prva resolucija je obravnavala krizo na Kavkazu, druga pa evropske posege v zvezi s priseljevanjem.

Dijaki liceja Prešeren so tekmovali proti šolam iz Pordenona, Ferrare, Turina, Cunea, Lucche, Ferma, Pise, Rima, Terama, Pattija in Caltanissette. Program je obsegal dva sklopa debat, teme pa so bile evropska zunanja politika do Iraka, evropska investicijska načrta v luči gospodarske krize, evropska zaposlitvena politika v odnosu do mladih generacij, evropska okoljska politika ter politika za izobrazbo in raziskovanje. Vsaka delegacija je lahko posegla v debato po točno določenih postopkih: o drugih resolucijah je smela vprašati informacije, sotekmovalcem je lahko postavljala opazke in izzive, pripravila je lahko celo kritiko ali zagovor ter neposredno odgovarjala na posege drugih delegacij. Pred vsakim pozivom je bilo treba s pomočjo posebnega razpoznavnega znaka obvestiti komisijo štirih predsednikov, dogajanju pa je sledila žirija šestih izvedencev, katere odločitve so bile brezprizivne.

Urniki so bili res natpani; skupine so namreč debatirale od 9. do 19. ure, vsaki debati pa je sledilo glasovanje. Ob tem je treba poudariti, da je bila resolucija dijakov liceja Prešeren med redkimi, ki so bile sprejete s solidno večino glasov. Po celodnevem zasedanju v mestnem gledališču so se vsi tekmovalci udeležili večerje v krajevnem zaporu, ki preko nudenja storitev skuša vključiti zapornike v družbo in svet dela.

Za vse tekmovalce in njihove spremljevalce je bila to življenjska izkušnja.

Kako pa se je delegacija odrezala na tekmovanju? Žal ni zasedla prvega mesta, po mnenju večine sotekmovalcev pa so se prešernovci izkazali za res enotno, povezano, jezikovno zelo podkovano (debata je potekala v angleščini in francoščini) in strokovno temeljito pripravljeno ekipo, odbor pa jih je tudi pohvalil za najboljši zagovor.

Priprava na EYP je zahtevala dolgo in poglobljeno delo. Med novembrom in aprilom so se sodelujoči večkrat srečali v popoldanskih urah, prebirali evropske dokumente in pisali točke resolucij. Medse so povabili tudi dr. Vero Oblak, ki je skupini orisala problematiko mladih priseljencev, in dr. Gorana Floridana, magistra ved o Evropi, ki je temeljito opisal zgodovino in spreminjanje Evrope ter poglede EU na razna vprašanja.

Dijaki tržaškega liceja so svojo nad vse pozitivno izkušnjo zaokrožili s srečanjem z bivšim ministrom in politikom Giulianom Amatom in ostalimi izvedenci, ki so sestavljali t.i. odbor seniorjev. Ti so odgovarjali na vprašanja udeležencev in orisali bodoče izzive EU. Člani ekipe so se skupaj s prof. Lapornikovo strinjali, da je bila ta priložnost zelo poučna in zanimiva, saj je pomnila veliko obogatitev znanja na različnih področjih ter urjenje v govornih, organizacijskih in timskih spretnostih kot tudi v sposobnosti obvladovanja stresnih situacij. Delegacija liceja Prešeren je tudi izkoristila priložnost, da je ostale dijake in profesorje seznanila z delovanjem slovenskih šol v Italiji.

REPENTABOR - Na cvetno nedeljo

Pohod po domačih krajih

Na pobudo Razvojnega združenja Repentabor

V nedeljo, 5. aprila, je v organizaciji Razvojnega združenja Repentabor potekal zanimiv pohod na območju Repentabra, ki se ga je udeležilo veliko ljudi od blizu in daleč. Na pohodu, ki je trajal slabe tri ure, smo si ogledali številne naravne in kulturne znamenitosti območja, ki je do druge svetovne vojne pripadalo enotni občini Repentabor.

Iz Vogelj smo se podali na italijansko stran Repentabra, kjer smo si ogledali najprej brezno Škarjica, ki je včasih vzbujalo pri otrocih veliko strahu. Pot nas je nato vodila skozi vas Col do območja, ki nosi ledinsko ime Glinca. Tu se nahajata obzidana štirna in kal, ki sta v preteklosti predstavljala neprecenljiv vir vode. V neposredni bližini so nas s svojo močnostjo pozdravile Stene pod Tabrom, sledil pa je manjši vzpon na Tabor, kjer se nahaja cerkva, posvečena Blaženi Devici Mariji Vnebovzeti, ki je gotovo simbol tega območja. Z

vrha se nam je odprl čudovit razgled proti vzhodu (kjer smo videli Nanos, Trnovski gozd, Vremščico, Slavnik) oziroma proti zahodu (na Tržaški zaliv in širše zaledje Trsta). Od tu nas je pot vodila preko zaselka Poklon do 472 metrov visokega Medvedjaka. Vzpetina, ki jo prečka slovensko-italijanska meja, je poleg lepih razgledov poznana tudi po tem, da so na vrhu ostanki italijanske vojaške postojanke, ki je med drugo svetovno vojno služila kot protiletalska obramba bližnjega Trsta. Nadaljevali smo spet po slovenski strani, mimo številnih opuščeni in še vedno aktualnih kamnolomov. Ves čas nas je spremljala čudovita kraška pokrajina. Zaključni del tega čudovitega pohajkovanja pa je potekal skozi Vrhovlje, Dol in se končal zopet v Vogljah.

Udeleženci so bili nad obiskanimi lepotami Repentabra zelo zadovoljni in so izrazili željo, da bi tak pohod postal tradicionalen. (dr)

ŠKEDENJ - Izviren in občuten večer v krajevnem Ljudskem domu Zore Perello v organizaciji Edija Kanziana

V znamenju odpornišтва in spomina

Duhovnik Dušan Jakomin je predstavil lik kandidata za beatifikacijo Jakoba Ukmarja, filmski ustvarjalec Aljoša Žerjal pa svoj dokumentarec o Rižarni

Dvoje spominov: Dušan Jakomin (levo) in Aljoša Žerjal

KROMA

Prejšnji teden je v Škedenju potekal izviren in občuten večer v znamenju odpornišтва in spomina. Kulturni animator Edi Kanzian je za neprofitnim društvom Il pane e le rose in milanskim mesečnikom Il calendario del popolo priredil srečanje z dvema znanima škedenjskima obrazoma, duhovnikom Dušanom Jakominom in filmskim avtorjem Aljošo Žerjalom. Lepo je bilo videti in poslušati oba skupaj s še drugimi gosti v gostoljubnem Ljudskem domu Zore Perello.

Gospod Jakomin - prihodnji mesec bo praznoval šestdeset let duhovniškega posvečenja - je spregovoril o edinstvenem »oporekovalcu fašizmu« Jakobu Ukmarju v svojstvu dolgoletnega sodelavca in postulatorja za beatifikacijo velikega škedenjskega duhovnika, ki ga je Boris Pahor označil kot pravnjega zavetnika evropskih narodnih manjšin. Jakomin je prebral odlomek iz znane pridige Krščansko sožitje med narodi, ki jo je Ukmar imel 31. maja 1931 ob sklepu šmarničnih pobožnosti. Govor je bil v italijanskem jeziku in namenjen večinskemu narodu, vernikom in

preganjalcem manjšin. Ko so ga fašisti hoteli kaznovati, jim domači lekarnar, dalmatinski Italijan, ni dal ricinusovega olja, ker so mu povedali, da je za g. Ukmarja. V osvobodjeni Istri pa je moral utrpeti še hujše udarce s strani lastnih rojakov.

Aljoša Žerjal pa je prikazal svoj znameniti dokumentarec o Rižarni, ki ga je posnel konec 60.let. Kot otrok je videl v družinski gostilni ubijalce in poveljnike bližnjega taborišča smrti, »tistega z jeklenim kavljem na roki«, ki je citiran tudi v filmu, pretresljivem zaradi črnbelih sekvenc in neretoričnih besed Megi Pepeu. Film je tudi v muzejih holokavsta v New Yorku in Tel Avivu.

Ob otvoritvi večera je g. Jakomin kot izkušen novinar poskrbel za »scoop«: pokazal je črnbelo fotografijo, ki jo je prejel iz Kanade od neznanega pošiljatelja. Posneta naj bi bila decembra 1945 v Rižarni in prikazuje dva Škedenjca, garibaldinca in povratnika iz Mauthausna, ob kupu človeškega pepela in predmetih, ki niso zgoreli: zaponkah, gumbih, svetlih podobah. S presunljivim pričevanjem se je

oglasil tudi domačin Mario Colarich, ki se je kot desetleten otrok potikal po Rižarni v dneh takoj po osvoboditvi in se dobro spominja takratne prisotnosti raziskovalca De Henriqueza.

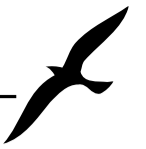
Povsem uglašen kontrapunkt temu pričevanjškemu vzdušju sta predstavljala recitatorja Fabio Malusà in Liliana Saetti. Poznavalec Fabio Venturin je podal lep portret sodobnega glasbenika Luigija Nona, ki je uglasbil pisma na smrt obsojenih pripadnikov evropskega odpornišтва.

Jakomin je povedal, da je na razpolago še nekaj izvodov omenjenega Ukmarjevega govora v slovenski in italijanski verziji, da pa razmišlja o ponatisu in prav bi bilo, da bi bil dosegljiv še na spletu. Žerjal pa je napovedal, da pripravlja obsežen zbornik o lastnem opusu. Res škoda, da se doslej ni nihče resno lotil dela živirnega filmskega ustvarjalca, ki bi si ob vseh priznanjih zaslužil temeljito študijsko obravnavo, morda tudi kako diplomsko nalogo in pa zaokroženo življenjsko priznanje v matici.

Davorin Devetak

NARODNI DOM - Predstavili knjigo Alekseja Kalca Tržaško prebivalstvo v 18. stoletju

Priseljevanje je bilo osnova družbenega razvoja Trsta

Dunaj ga je izbral kot glavno pristanišče in spodbujal приход ljudi iz širšega zaledja

TRST - Razvoj Trsta iz ribiškega naselja v veliko pristanišče in s tem povezanim priseljevanjem, ki je bistveno spremenilo družbeno podobo mesta je glavna tema knjige zgodovinarja Alekseja Kalca Tržaško prebivalstvo v 18. stoletju. Publikacija je sad dolgoletnega truda in raziskovalnega dela, pri katerem se je avtor naslanjal pretežno na cerkvene registre in policijske vire, na podlagi katerih so takrat nadzorovali nove prišleke in njihovo dejavnost. Nastala je tako zgodovinska slika Trsta, kot je doslej še nismo imeli, saj so zadevne študije slonele v glavnem na političnem dogajanju. Zdaj je Kalc na osnovi podatkov o demografskih spremembah in drugih dinamikah prikazal, kako se je mesto silovito razvilo s spodbujanjem priseljevanja. Skoraj polovica priseljencev v 18. in 19. stoletju pa je bilo slovensko govorečih oz. z območja današnje Slovenije.

Knjigo so ob prisotnosti avtorja predstavili včeraj popoldne v Narodnem domu, po uvodu ravnatelja Narodne in študijske knjižnice v Trstu Milana Pahorja pa je o njej podrobno govorila zgodovinarica Marta Verginella. Kalc je predvsem analiziral priseljevanje v Trst, ko ga je Dunaj izbral kot glavno pristanišče in v ta namen uvedel vrsto privilegijev in svoboščin. Nastalo je emporialno mesto, ki je privabljal vse več ljudi, tudi zahvaljujoč se politiki priselejanja, ki so jo izvajale oblasti. Kalc v tem smislu ne jemlje v poštev političnih odnosov, ampak kako je Dunaj spodbujal приход novih ljudi. Od teh je bil velik delež, skoraj

V Narodnem domu so včeraj predstavili knjigo Alekseja Kalca (prvi z leve) Tržaško prebivalstvo v 18. stoletju. Na sredi zgodovinarica Marta Verginella, desno ravnatelj NŠK Milan Pahor

KROMA

polovica, iz slovenskega zaledja. Verginella je ocenila, da je to izvrstna zgodovinska študija in ena izmed najpomembnejših monografij o urbanizaciji. Kalc je namreč svoje delo opravil primerjalno s sorodnimi socialno-demografskimi raziskavami o drugih evropskih mestih, katerih tudi ni veliko. O načinu spodbujanja priseljevanja je

govoril tudi sam Kalc. Oblasti se tega niso lotile le s pomočjo zakonov, temveč tudi na ozemlju. Spodbujale so in nadzorovale priseljevanje, ko je to bilo delovno in koristno družbi ter v skladu s tipologijo prebivalstva. Niso pa dovolile, da se razširjajo ljudje, ki so nameravali služiti ilegalno, beraci itd. Trst se je na ta način kmalu spremenil (do-

volj je pomisliti, da se je število prebivalcev v 18. stoletju povečalo s 5 tisoč na 25 tisoč) in postal velik urbani pol, kakršnega poznamo še danes. Knjiga je zato pomembno raziskovalno delo, ki bi ga kazalo čim prej prevesti v italijanshino, kot je na to opozorila tudi Marta Verginella.

A.G.

Umrli Klavdij Zornik

V 99. letu starosti je umrl akademski slikar in pedagog Klavdij Zornik. Zornik (1910) je diplomiral leta 1938 na akademiji v Zagrebu in pozneje učil risanje na mariborski meščanski šoli, dokler ni bil izgnan v Bosno in Hercegovino.

Leta 2005 je prejel zlati red za zasluge za življenjsko delo na področju kulture. Po izgnanstvu iz Slovenije je leta 1942 poučeval v Varaždinu, od leta 1943 pa je delal v kulturno-prosvetnih oddelkih armadnih štabov. Po vojni se je vrnil v Slovenijo, kjer je od leta 1959 učil na gimnaziji v Ljubljani, med leti 1957-75 pa je predaval metodiko na likovni akademiji, od leta 1972 kot redni profesor. Zornik je pred štirimi leti prejel zlati red za zasluge za življenjsko delo na področju kulture in prispevek k modernizmu v slovenskem slikarstvu.

Svoj ustvarjalni vrh je Zornik dosegel v 50-letih, in sicer s figurativnim slikarstvom, oprtim na izročilo predvojnega hrvaškega ekspresionizma.

Magično ekspresivnost odrevenelih figur, ki je vidna pri delu Mati iz leta 1955, je stopnjeval s svetlobnimi kontrastom barvnih nanosov.

Motivno je črpal iz spominov na partizanstvo, sicer pa je bil osredotočen na simbolično dojemanje vsakdanjosti, zlasti kmečkega življenja. Slikal je tudi krajine, portrete in tihozitja. Teoretična spoznanja je strnil v univerzitetnih skriptah o likovnem pouku in njegovi metodiki ter o likovni umetnosti. (STA)

GORICA - Knjiga ob 18.03

Drugo v nizu srečanj posvečeno filozofu Carlu Michelstaedterju

Morda bo Michelstaedterju po knjigi posvečen tudi film

BUMBACA

Na goriški železniški postaji je tri zaporedne četrtke potekal niz srečanj s pisatelji, naslovljen Knjiga ob 18.03. Pobudnik niza je goriško pokrajinsko podjetje za javne prevoze APT, ki želi poleg prevozov nuditi mladim tudi kulturne vsebine, za organizacijo pa so zgledno poskrbeli študentje univerzitetne smeri odnosov z javnostmi na goriškem sedežu videnske univerze, ki jih koordinira docentka Renata Kodilja. Izkazalo se je, da je bila njihova promocijska kampanja zelo učinkovita - mesto so preplavili z rumenimi samolepilnimi lističi z informacijami o posameznih predstavitvah -, saj je bila udeležba na srečanjih vedno množična.

Na drugem izmed treh srečanj v dvorani postaje, ki ga je vodil režiser Rodolfo Bisatti, sta sodelovala Paolo Magris in Marcello Crea, ki sta pri založniški hiši Garzanti izdala gledališko dramo »Come fosse l'ultimo«. Posvečena je filozofu Carlo Michelstaedterju, čigar stotnico smrti bo Gorica proslavljala v prihodnjem letu. Na goriški knjižni predstaviti sta avtorja izrazila željo, da bi njegovo življenjsko delo, ki je v tujni veliko bolj cenjeno kakor pri nas, prestavili na veliko platno in tako ustvarila film, ki bo v kinodvorane privabil predvsem mla-

do publiko. O tem je za Primorski dnevnik podrobneje spregovoril igralec Marcello Crea, ki je uprizorjanju filozofa in njegovega delu posvetil lep del svoje gledališke in pisateljske kariere.

Od kod izvira tvoja ljubezen za Michelstaedterja?

Pred mnogimi leti sem v predstavi »Il peso al gancio« odigral vlogo Carla Michelstaedterja. Ko sem se vživel v igro, ki jo je produciralo Stalno gledališče FJK, sem se zavedel, da imam mnogo skupnih točk s to veliko osebnostjo preteklosti in sem se nad njim popolnoma navdušil. Zato sem se odločil, da bom v gledališču uprizoril njegove originalne spise. Pri tem mi je celo uspelo producirati in odigrati njegovo vlogo v 50-minutni televizijski oddaji z naslovom »Uno strumento per una voce sola«. Oddajo je za Rai 3 režiral Nereo Zeper. Življenjska naljučja so me nato privedla do tega, da se s Carlom nisva nehala srečevati.

Kako sta se srečala s Paolom Magrisom? Od kod navdih, da sta skupno celo izdala knjigo za priznana založba Garzanti?

Paolo Magris je prišel v Salo Bartoli v tržaškem gledališču Rossetti, ko sem odigral performanso o Carlu Michelstaedterju. Spo-

minjam se, da je z navdušenjem sledil vsem ponovitvam. Takrat je nastalo tudi najino prijateljstvo in skupno navdušenje do velikega filozofskega lika. Oba sva mnenja, da ga pri nas premalo cenimo. Poznajo ga tako na Japonskem, kakor v Franciji. Čas bi bil, da bi ga priznavali in študirali po šolah tudi pri nas.

Zakaj si oba tako želita prenesti gledališko scenografijo na filmsko platno?

Besedilo, ki sva ga v knjigi objavila za gledališče, vsebuje pravzaprav le Michelstaedterjeve misli. Sprva je bilo to dovolj, da sva umetnika »izvozila« iz deželnega obsega. Vendar pa sva pepričana, da bi lahko s pomočjo filma njegovo življenje in zgodovina njegovega mesta šla v še širši svet. Predstavljam si, da bi film posnel tako, kakor so to znali le veliki filmski režiserji. Če sem bolj ekspliciten, si zamišljam film z izvrstno fotografijo, kakor je to znal storiti Sergio Leone.

Zaupaj nam Michelstaedterjevo misel, ki bi jo morali vsi poznati?

Vsi bi morali misliti, da nikakor ni samoumevno, da bomo doživeli jutrišnji dan. Kakor je sam pravil, bi se morali najprej polastiti današnjega dne.

Tjaša Dornik

UNIVERZA - Marko Sosič in K. Vennemann

Primer literarnega prikazovanja zgodovine

Kaj se zgodi, če želi pisatelj pripovedovati o zgodovini prostora, za katerega je značilna razklanost spominov? Na to in sorodna vprašanja je skušal najti odgovor zanimiv literarni razgovor, ki je včeraj potekal na tržaški leposlovni fakulteti. V italijanshino, nemščini in slovenščini ga je vodil Matteo Colombi, raziskovalec univerzitetnega inštituta za zgodovino in kulturo Srednje ter Vzhodne Evrope iz Leipziga. Na njegovi levi je sedel tržaški pisatelj Marko Sosič, na desni pa nemški avtor Kevin Vennemann. V središču pozornosti sta bila Sosičev roman Tito, amor mijo in nemški roman Mara Kogoj, ki ga je Vennemann posvetil nekdanjim in sedanjim konfliktom na avstrijskem Koroškem.

Občinstvo, med katerim je bila večja delegacija slovenističnih študentov Univerze na Primorskem, je prisluhnilo daljšima odlomkoma iz obeh romanov. Skupno jima je prepletanje velikih ideologij in malih zgodb, je ugotovil Colombi: zgodovina oblikuje ljudi, kot bi bili iz gline, rezultati pa so lahko zelo različni. Tako kot je lahko zelo različen pripovedni jezik, za katerega se odloči avtor. Vennemann je izbral ne-

harmonično obliko, med branjem večkrat ni jasno, kdo izreče posamezne stavke, Sosičeva pripoved pa bralcu ne postavlja zaprek. »V tej neformalni strukturi se morda zrcalita moja nemoc in pomanjkanje distance,« je pojasnil 32-letni nemški zgodovinar in pisatelj ter dejal, da ga je med bivanjem na Koroškem očarala predvsem intenzivnost vsakodnevnega boja, v katerega del obeh narodov investirata ogromno energij. Sosič je ocenil, da je Vennemannov način pripovedovanja zelo zahtevno, obenem pa strašno vznemirljivo.

Colombija je zanimalo, zakaj je v Sosičevem romanu toliko gibanja, bežanja, težkega dihanja. Morda zato, ker je bilo v 70. letih v zdušje v Trstu res močnejše, je pojasnil avtor, ki se danes veseli začetkov konfrontacije in dialoga med tu živječima narodoma: istega občutka žal nima na Koroškem. Na vprašanje, ali predstavlja pripovedovanje o zgodovini način za kontroliranje strahu pred njim, pa je dejal, da vidi v pisarni način za premagovanje neopredeljenosti: vsaka napisana beseda prinaša tudi odgovornosti. (pd)

RONKE - Občina Zbirali bodo biološke oporoke

Občina Ronke bo med prvimi v FJK uvedla uradni register bioloških oporok občanov. Odločitev so sprejeli na zadnji seji občinskega sveta; sklep, ki ga je predlagal svetnik SKP Luigi Bon, je izglasovalo dvanajst svetnikov večine in opozicije; štirje so se vzdržali, trije so bili odsotni. »Občani bodo imeli sedaj možnost, da prostovoljno vložijo na pristojnem uradu biološko oporoko, v kateri bodo izrazili svojo voljo glede načina zdravljenja in umetnega ohranjanja pri življenju. Z registrom nočemo neti- ti politične polemike, saj gre za socialno storitev, ki je dokaz demokracije, ustave, laičnosti države in pravice do samoodločanja,« pravi Bon. V roku 60 dni od odobritve bo izdelan obrazec za vložitev bioloških oporok. Občinski uradi bodo nato izdelali pravilnik in uvedli register, v katerem bodo zbirali oporoke občanov.

Igor Komel: Na potezi je goriška prefektura

Igor Komel, ki na listi Levice in svobode kandidira za evropski parlament, je izrazil zadovoljstvo, ker je končno bila odobrena občinska varianta, ki odpira pot nadaljnjemu postopku vračanja Trgovskega doma. »Zaslugo ima seveda Livio Semolli, ki si že vrsto let za to prizadeva v imenu SKGZ-ja, zaslužni pa so seveda tudi slovenski občinski svetniki. Na potezi je sedaj goriška prefektura, od katere pričakujemo, da bo prispevala k odpravi še ostalih ovir, zato da bo načrt o uresničitvi doma goriških kultur zaživel,« poudarja Komel.

Kmečka zveza pripravlja občni zbor

V petek, 15. maja, bo na sedežu društva Briški grič v Števerjanu občni zbor Kmečke zveze za Goriško. Datum so določili na srečanju, ki so se ga udeležili deželni tajnik Edi Bukavec, goriška predsednik in podpredsednik, Stanko Radikon in Robert Komjanc, ter član goriškega vodstva Walter Mikluz. Tekla je tudi beseda o deželnem načrtu za razvoj kmetijstva. »Do decembra so nekateri naši člani vložili na deželo prošnjo za prispevke. Pristojni uradi preučujejo najboljše projekte, ki jih bo dežela financirala. Čakamo, da dežela objavi seznam,« je povedal Mikluz.

PODGORA - Občinski odbor se je zavzel za spremembo regulacijskega načrta

Opuščena tovarna Olympias bo postala živahno središče

Junija odprtje tehnološkega pola - Varianta bo omogočila vselitev kavarne in uradov

DARIO BARESI

BUMBACA

Na območju opuščene tovarne Olympias v Podgori, kjer nastaja nov tehnološki pol, se bodo po obrtniških delavnicah lahko vselili tudi kavarna, poštni urad, zdravniška ambulanta in druge dejavnosti. Goriški občinski odbor je namreč sklenil, da bo začel postopek za spremembo regulacijskega načrta, na podlagi katere bo delček industrijske cone namenjen tudi storitvenim dejavnostim. Zahtevo po varianti prostorskega načrta sta na občino naslovila zveza obrtnikov Confartigianato in rajonski svet za Podgoro, na zasedanju občinskega odbora pa jo je predstavil odbornik Dario Baresi.

»Žal bo postopek za sprejetje variante precej dolg, saj gre za strukturno varianto. V čim krajšem času bomo poskrbeli za izvedbo analize območja bivše tovarne Olympias, ki bo podvrženo spremembi namembnosti. Menim, da bodo do septembra ali oktobra izvedene direktive, nato pa se bo začel postopek za odobritev variante. Prizadevamo si, da jo bomo do konca leta sprejeli, nato pa bo minilo še nekaj mesecev, preden bo na vrsti dokončna odobritev v občinskem svetu,« je povedal občinski odbornik Dario Baresi. »Čeprav bo pred uresničitvijo variante minilo kar nekaj časa, smo zadovoljni. Občinska uprava je pokazala, da želi ugoditi našim zahtevam,« je povedal predsednik rajonskega sveta Walter Bandelj.

Medtem se na polno paro nadaljujejo dela za ureditev tehnološkega pola, ki bo junija zaživel v ulici IV Novembre. Prizadevanja goriške zveze obrtnikov Confartigianato, ki želi na novo ovrednotiti 86.000 kv. metrov obsežno površino, so namreč obročila sadove. Preko dvajset obrtniških podjetij iz goriške pokrajine si bo uredilo nov sedež v bivši tekstilni tovarni, ki jo je podjetje skupine Benetton zgradilo v 90. letih s pomočjo nepovratnega posojila dežele FJK. Leta 2003 je družba odločila, da tovarno zapre. Naprave so prodali kitajskim podjetjem, obširno območje pa je ostalo neizkoriščeno. Vodstvo zveze obrtnikov se je pred leti začelo zavzemati za oživitve zapuščenega obrata. Zveza Confartigianato se je postavila kot posrednik med goriškimi obrtniki in podjetjem Olympias, ki je lastnik strukture. Zunanji in notranji prostori so bili razdeljeni na parcele. Do konca prejšnjega leta so jih po besedah pokrajinskega predsednika zveze obrtnikov Ariana Medeota že prodali 22. Podjetja bodo delovala na najrazličnejših področjih; prisotni bodo na primer avtokleparji, kamnoseki, selitvena podjetja in mehaniki.

Izkazalo pa se je, da bivša tovarna Olympias ni privlačna le za proizvodne dejavnosti. Za selitev v ulico IV Novembre se zanimajo tudi poštni urad, zdravniška ambulanta in bar. Zato je rajonski svet zaprosil občino, naj se zavzame za spremembo regulacijskega načrta, ki bo to omogočila. (Ale)

PODGORA - V goste povabili Borisa Pahorja

Na kmetiji Pri županovih se bosta srečali kulturi

Domačija v Podgori, kjer je v minulem stoletju živel župan Anton Klančič z družino; večji del leta je neizkoriščena, saj potomci Klančičevih živijo drugje, zato jo želijo oživiti s kulturnimi prireditvami

BUMBACA

V sugestivnem okviru domačije Pri županovih v Podgori bo konec meseca kulturni praznik, ki bo posvečen večnarodnosti in večjezičnosti. Pobudnik večera, ki bo zadnjo soboto v maju, je tamkajšnji rajonski svet. Njegovi predstavniki so se že pred meseci odločili, da primerno ovrednotijo eno izmed najlepših kmetij na Goriškem. V njej je v prejšnjem stoletju stanovala družina Antona Klančiča, ki je 47 let opravljal vlogo podgorskega župana in je v vaškem pokopališču tudi pokopan. Osrednji gost kulturnega dogodka bo tržaški pisatelj Boris Pahor, ki ga bo predstavil goriški zgodovinar Sergio Tavano.

»Ker živijo Klančičevi potomci v Novi Gorici, Ljubljani, Trstu in Milanu, je domačija, ki se nahaja na

sproti mostu med Podgoro in Stražcami, večji del leta neizkoriščena. To je velika škoda, saj je lokacija krasna. Zato smo pomislili, da bi lahko na prostornem dvorišču priredili kulturni dogodek. Odločili smo se, da vprašamo lastnike za dovoljenje in priredimo večer, ki bo posvečen slovenski in furlanski kulturi našega prostora. Počasčeni smo, da se je na naše vabilo odzval Boris Pahor,« sta povedala predsednik in podpredsednica rajonskega sveta za Podgoro, Walter Bandelj in Caterina Ambrosi. Ob slovenskem pisatelju in Tavanu predvideva program tudi poseg Janeza Povšeta in Feliciane Medeota, direktor Furlanskega filološkega društva. Prvi bo spregovoril v slovenščini, drugi pa v furlanščini. Javno srečanje bo 30. maja ob 17. uri. (Ale)

GORICA - Med vožnjo po ulici Filzi

Obšla ga je slabost, pristal na pločniku

Goričan je izgubil nadzor nad avtom, zavozil na nasprotni voznik pas in pristal na pločniku med dvema drevesoma

BUMBACA

V ulici Filzi, ki pelje mimo goriške sodnije, se je včeraj nekaj minut po 9.30 pripetila prometna nesreča, ki za las ni imela hujših posledic, saj se je zgodila sredi gostega dopoldanskega prometa.

Voznika avtomobila Ford fiesta z goriško registracijo je po vsej verjetnosti med vožnjo v smeri križišča z ulico XXIV Maggio obšla slabost, iz-

gubil je nadzor nad avtom, zavozil na nasprotni voznik pas in pristal na pločniku med dvema drevesoma. Ustavil ga je zid. Nihče drug ni bil soudeležen v nesreči. Moškega so odpeljali v bolnišnico, njegovo stanje pa ne vzbuja zaskrbljenosti zdravnikov. Na kraju so posredovali mestni redarji in osebje hitre službe 118.

MARIANO - Včeraj prometna nesreča

Z motorjem v avto

22-letnega C.F. iz Foljana so odpeljali v goriško bolnišnico - Mladenič naj ne bi utrpel hujših poškodb

Včeraj dopoldne je v Marianu prišlo do prometne nesreče, v kateri je bil ranjen 22-letni motorist. Nezgoda, ki naj ne bi imela hujših posledic za mladeniča, se je pripetila na deželni cesti št. 305 okrog 11. ure.

V nesrečo je sta bila vpletena avtomobil opel corsa, za volanom katerega je sedel 76-letni R.D. iz sovedenjske občine, in motor znamke kawasaki ninja, na katerem se je peljal 22-letni F.C. iz Foljana. Obe vozili sta peljali v smeri iz Gradišča proti Marianu. Iz razlogov, ki jih še preučuje prometna policija iz Trziča, ki je z reševalci in gasilci posredovala na kraju, je mladenič z motornim kolesom trčil v zadnjo stran avtomobila, ki je peljal pred njim. Pri tem je izgubil nadzor nad motornim kolesom in padel na asfalt. Rešilna služba 118, ki so jo poklicali na pomoč, je iz previdnosti zahtevala tudi prihod rešilnega helikopterja. K sreči mladenič ni utrpel hujših poškodb, zato so ga nato odpeljali v goriško bolnišnico z rešilnim avtomobilom. Voznik avtomobila ni bil ranjen.

Reševalci nudijo prvo pomoč motoristu

BUMBACA

ŠTEVERJAN - Koroška delegacija na županstvu

Nadgrajujejo stike s pliberško občino

Sodelovanje tudi v luči črpanja evropskega denarja - Poudarek na kmetijstvu

Včerajšnji sprejem pliberške delegacije na števerjanskem županstvu

BUMBACA

Kako nadgraditi že pregovorno dobre in dolgoletne odnose, predvsem pa, kako izboljšati medsebojne poznanje in ga nadgraditi s kulturnim, športnim in gospodarskim sodelovanjem tudi v luči črpanja evropskih sredstev, ki so namenjena skupnim obmejnim projektom različnih občin v sosednjih državah. O tem sta včeraj spregovorila števerjanski župan Hadrijan Corsi in njegov kolega Štefan Visočnik iz pobratene občine Pliberk na avstrijskem Koroškem s sodelavci.

»Ni potrebno posebej izpostavljati naših dolgoletnih vezi in poznanstev, kot tudi ne našega dolgoletnega prijateljstva, medsebojnih obiskov, niti ne sodelovanja naših krajevnih kulturnih društev. Danes smo tu zato, da to prijateljstvo nadgradimo,« je koroške goste na števerjanski občini pozdravil župan Corsi, ki si je v jutranjih urah z njimi ogledal sedež Gorske skupnosti v Špetru, kjer so pobliže spoznali beneško stvarnost. Corsija so spremljali podžupan Dominik Humar, odbornica za kulturo Franka Padovan in občinski svetnik Marjan Drufovka, medtem ko so z županom Visočnikom na obisk v Beneško Slovenijo in Brda prišli mestni svetnik Jurij Mandl, ki je pozval k pogostejšim stikom zlasti mladih, svetnik za go-

spodarske zadeve občine Pliberk, Joško Hudl, ki je povabil števerjance, naj si 23. in 24. maja letos pridejo ogledat opero Gorenjski slavček ob stoletnici pliberškega kulturnega društva, in Peter Kristof, ki v pliberški občini kot agronom skrbi za krajevno kmetijstvo; Kristof je prikazal tudi stanje in razlike na kmetijskem področju v Brdih in na Koroškem. O kmetijski politiki je spregovoril tudi odbornik pliberške občine Štefan Domej, ki se je zavzel, da bi občina Brda ter občini Števerjan in Pliberk skupaj ustanovile delovno skupino, ki naj prouči možnosti tesnejšega sodelovanja.

Župan Visočnik je povabil števerjansko delegacijo na letošnji Pliberški jormak, drugi najstarejši sejem v Evropi, ki ga prirejajo že 620 let in velja za enega največjih sejmov v Avstriji. Ob zaključku sprejema pa si je števerjanski župan Corsi zaželel, da bi tudi »nova županja nadaljevala po začrtani poti prijateljstva in sodelovanja«. Z gosti je včeraj tudi obiskal števerjanskega vinogradnika Ivana Mužiča in njegovo klet. Koroški upravitelji pa so se srečali še z županom občine Brda, Francem Mužičem, ki jim je orisal razvojno strategijo teritorija in predvsem načrtovano izgradnjo term.

REBERNICE - DARS odgovarja Brulcu

»Hitra cesta bo predana v julijskem roku«

KRMIN - Občina in pokrajina Kujejo usodo nekdanje kasarne

Odločali bodo krajanji in mednarodni načrtovalci

Še letos bo jasnejša usoda območja nekdanje kasarne Amadio v središču Krmina. Gre za 60 tisoč kvadratnih metrov površine, za katero išče občinska uprava - lani aprila je postala njena lastnica - novo namembnost. Včeraj se je v ta namen občinski odbor župana Luciana Patata sestel v Gorici s predsednikom pokrajine Enricom Gherghetto in njegovimi odborniki. Pokrajina bo namreč odigrala aktivno vlogo v prekvilifikaciji območja.

»Vse možnosti so danes odprte,« je po koncu sinočnjega srečanja dejal Gherghetta in predvsem poudaril, da sta se občina in pokrajina dogovorili o nadaljnjih korakih za oživitve območja, ki bo temeljito spremenilo obraz Krmina. »Najprej bo potrebno odpraviti azbestne kritine. Sanacijski poseg bo financirala pokrajina, ki bo temu že takoj namenila sto tisoč evrov. Naknadno bomo ocenili, če bo potreben dodaten denar. Občina Krmin razmišlja, da bo poslopja prekrila s pločevinasto streho, a nič ni še dorečenega,« je pojasnil Gherghetta in napovedal, da se bo v kratkem odpravil z županom Patatom k deželnemu odborniku za okolje, gradbeništvo in civilno zaščito Vanniju Lenni s prošnjo, da bi dežela financirala razpis mednarodnega natečaja za zbiranje idej o novi namembnosti vojašnice. Računajo, da se bodo nanj odzvali tudi prestižni načrtovalci in arhitekti. »Še pred tem pa bo občinska uprava izvedla posvetovanje med domačini, ki se bodo izrekli o tem, kaj si tam želijo. Predlog Krminčanov bo vključen v dokumentacijo, ki jo bodo morali upoštevati udeleženci mednarodnega natečaja,« je še povedal Gherghetta in poudaril, da bodo dogovorjeni koraki - odprava azbesta, posvetovanje v Krminu in razpis natečaja - storjeni še pred koncem leta.

Postavlja se problem potrditja arhitektonsko nezanimivih kasarnskih poslopij, kar bi seveda veliko stalo. Zato ni izključeno, da ne bodo dela površine namenili zasebnim gradnjam, prihodek od prodaje pa uporabili za prekvilifikacijo preostalega območja, ki ga občina namerava vrniti Krminčanom. (ide)

Družba DARS zagotavlja, da bodo storili vse, kar je v njihovi moči, da bodo dela pri zaključevanju predorov in pokritih vkopih na hitri cesti čez Rebernice »potekala nemoteno in brez zapletov, tako da bo hitro cesto možno predati v promet še v mesecu juliju 2009«. Tako je zapisano v odgovoru na poslansko vprašanje, ki ga je v Državnem zboru postavil novogoriški župan in poslanec Mirko Brulc. O vsebini odgovora je Brulc seznanil župane sosednjih občin na včerajšnjem rednem mesečnem srečanju. DARS je tudi sporočil, da se je sestel z izvajalci del na elektro in strojni opremi predorov in pokritih vkopov ter še preostalih gradbenih del na hitri cesti, po zagotovilih, ki jih je prejel v razgovorih, pa bodo vsa dela pravočasno zaključena. Julijski rok naj bi bil torej spoštovan, pravijo na DARS-u, pa čeprav so na tesnem s časom. Ravno zato so bili župani enotni, da bodo skrbno spremljali potek del do dokončanja hitre ceste, na odseku med Vipavo in Razdrtim, da ne bi spet prišlo do zastojev.

Na srečanju z Brulcem so včeraj prišli župan občine Brda Franc Mužič, župan Kanala ob Soči Andrej Maffi, župan Mirna-Kostanjevice Zlatko Martin Marušič, župan občine Renče-Vogrsko Aleš Bucik in župan Šempetra-Vrtojbi Dragan Valentič. V nadaljevanju pogovorov jih je vršilka dolžnosti direktorice Javnega sklada malega gospodarstva Goriške Vida Štucin seznanila z novim razpisom neposrednih posojil v višini 1.450.000 evrov, ki je namenjen malim podjetjem iz vseh šestih občin, nastalih iz nekdanje občine Nova Gorica. Župani so spregovorili tudi o občinskih prostorskih načrtih, kjer si želijo predvsem hitrejši potek postopkov in manj birokratskih zapletov na ravni države. Izrazili so tudi obžalovanje glede novega poimenovanja regionalnih strani Primorskih novic pod enotnim pojmom Primorska. (nn)

Ponudbe veljajo do 20. maja 2009

LOV NA PRIHRANEK

EMISFERO

POT DO UGODNOSTI

Kuhan pršut SELEX
več vrst
cena za 100 g

€ 0,95

Testenine AGNESI
več vrst
500 g, 1,18 €/kg

€ 0,59

Ekstra deviško oljčno olje MARASCIULO
1 liter

€ 3,39

Omara

- ohišje s 16 mm-sko, na praske odporno prevleko iz melamina
- kovinska vodila predalov in tečajji
- ročajji in podstavki iz plastike v alu barvi • v orehovi barvi
- 2 vratnici + 2 predala
- mere: 582x653x174 cm

€ 49,90

Digitalni fotoaparati

- SANYO VPC E 875**
- ločljivost 8.1 megapixels
  - optični zoom 3x • digitalni zoom 5x
  - 2,5" lcd zaslon
  - notranji spomin 16mb, razširljiv s sd memory card karticami
  - samodejna bliskavica s programom za zmanjšanje "rdečih oči"
  - s samosprožilcem
  - vgrajena polnjiva litijeva baterija

€ 59,90

Šampon Balzam FRUCTIS
več vrst
250 ml

€ 1,89

Sladoled SELEX
več okusov
500 + 250 g
2,52 €/kg

€ 1,89

V NEDELJO, 10. MAJA, ODPRTO
Hipermarket Emisfero

MONFALCONE/TRŽIČ (GO) Kraj San Polo, ulica Pocar - Tel. 0481/416740

Odprto od ponedeljka do sobote: NEPREKINJEN URNIK: 9.00 - 20.30 - nedelja: 9.30 - 20.00

EMISFERO NAJDETE TUDI V KRAJIH: BELLUNO, FIUME VENETO (PN), PERUGIA, SCORZE' (VE), SILEA (TV), VICENZA, VITTORIO VENETO (TV), ZANÈ (VI)

ŠEMPETER-VRTOJBA - Podpis pogodbe s Cestnim podjetjem in Komunalno

Vzdrževanje cest odslej racionalnejše in cenejše

Z Občinsko komunalno službo so bili nezadovoljni tako upravitelji kot tudi občani

Včerajšnji stisk rok po podpisu pogodbe s koncesionarjema; župan Dragan Valenčič med Jožetom Brecljem (desno) in Andrejem Miško

FOTO N.N.

Na sedežu občine Šempeter-Vrtojba so včeraj podpisali koncesijske pogodbe za vzdrževanje občinskih javnih cest ter urejanja in čiščenja javnih površin na območju občine. Koncesija za izvajanje vzdrževanja občinskih cest je bila za dobo desetih let podeljena Cestnemu podjetju Nova Gorica. Za enako obdobje pa je za urejanje in čiščenje javnih površin koncesijo prejela novogoriška družba Komunalna.

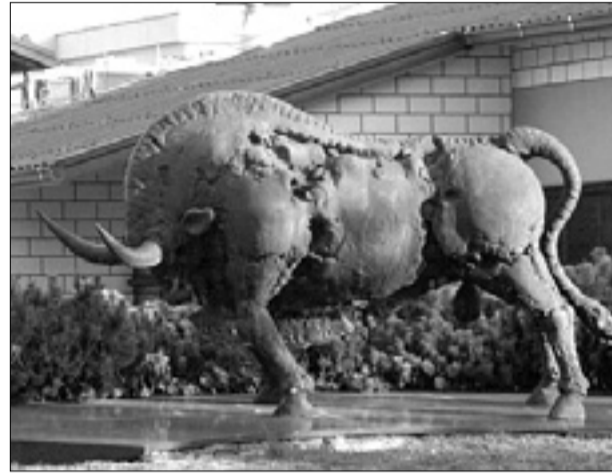
Kot je ob tej priložnosti povedal Dragan Valenčič, župan občine Šempeter-Vrtojba, je občinski svet na seji 29. maja lani sprejel odlok o občinskih javnih cestah in drugih javnih površinah v občini, ki določa način izvajanja gospodarskih javnih služb za vzdrževanje cest ter urejanje in čiščenje javnih površin in je obenem tudi koncesijski akt. Lani septembra je občina objavila javni razpis za podelitev dveh koncesij za omenjene storitve, na katerega sta se prijavila le Komunalna in Cestno podjetje Nova Gorica, 11. marca pa sta bila omenjena koncesionarja izbrana.

Valenčič je še povedal, da so se za tak način odločili, ker so večkrat ugotovili, da Občinska komunalna služba (OKS), ki je bila zadolžena za čiščenje in urejanje javnih površin, ne posluje racionalno. Nezadovoljni so bili tudi občani. To je bil tudi glavni razlog, da so se lani odločili za spremembo teh odlokov. »Te dejavnosti bodo odslej zakonito urejene, glede na opravljene analize pa bo-

do storitve tudi cenejše,« je še povedal Valenčič in pojasnil, da sta Komunalna in Cestno podjetje Nova Gorica že prej, v okviru OKS, izvajali določen del storitev, ki pa ni bil pravilno oddan. »Za komunalno predvidevamo okrog 150 tisoč evrov letnih odhodkov iz proračuna, za cestno podjetje pa je znesek težje določiti. Za najnujnejše vzdrževanje bo potrebnih okrog 80 tisoč evrov, tako kot lani, glede na standard, ki ga želimo doseči, pa bo ta številka višja,« je razložil Valenčič in pojasnil, da OKS še ni prenehala z delovanjem, saj morajo to še pravno-formalno urediti, koncesijska pogodba pa določa, da oba koncesionarja prevzmeta tudi delavce OKS. V tem mesecu bo tako OKS dela naročila pri obeh koncesionarjih, ki bosta s 1. junijem prevzela izvajanje omenjenih storitev. Direktor Cestnega podjetja Nova Gorica, Jože Breclj, je ob podpisu koncesijske pogodbe povedal, da je to tudi pobuda vsem ostalim občinam, da se odločijo za tak tip delovanja, saj so večja podjetja z večjim strojnimi parkom bolj učinkovita. Direktor Komunalne, Andrej Miška, pa je pojasnil, da pomeni za Komunalno to velik del dejavnosti in prihodkov, kar prinaša podjetju nadaljnjo rast. »S tem prehaja dejavnost obeh podjetij na višji nivo. To pomeni specializacijo in uvajanje novih storitev, saj le dovolj velik obseg del omogoča zaposlovanje strokovnjakov,« je še povedal in izpostavil pomen možnosti odpiranja novih delovnih mest, kar je v teh kriznih časih bolj izjema kot pravilo. (nn)

NOVA GORICA - Državno tožilstvo Zoper lastnike Mipa kazenska ovadba

Volk: Nismo nikogar oškodovali. Delavci niso doma zaradi nas

Zoper lastnike družbe Mesna industrija Primorske (Mip), očeta, sina in zeta, Vojteha in Marka Volka ter Martina Kovarča, je že vložena kazenska ovadba, so potrdili na državnem tožilstvu. Vojteh Volk tega včeraj ni želel komentirati, češ da o tem nima informacij. Ovadba zoper družino Volk naj bi bila na tožilstvo vložena že konec marca, kdo je ovaditelj, pa ni znano. Prav tako ni znano, kaj ovadba družini Volk natančno očita, a medtem naj bi zoper njih že potekala obsežna kriminalistična preiskava, je včeraj zapisal Dnevnik.

»O tem nič ne vemo. Komentirali bomo, ko bomo od policije ali sodišča dobili kake informacije. Res ne vemo nič. V časopisju je veliko vsebanje in laži,« je povedal Vojteh Volk. »Vemo, kaj smo delali, in vemo, da nismo nikogar oškodovali. Škoda je, da so delavci doma, a ne zaradi nas,« je še poudaril.

Po neuradnih informacijah, ki jih navaja Dnevnik, naj bi nekdanje vodstvo Mipa tik pred stečajem družbo iz skupine Mip prodajalo premoženje, predvsem zaloge, sredstva pa nakazovalo na račun enega od svojih podjetij. Vojteh Volk je to zanimal, češ da gre za veliko sprenevanje bank. Po njegovih besedah so imele vse banke, ki so imele kredite zavarovane z Mipovimi zalogami, vsak mesec informacije o zalogah. O tem jih je več mesecev obveščal tudi Mipov prokurist, je izpostavil. Resnico bo pokazala revizija, ki je bila izglasovana na zadnji skupščini Mipa, je dodal. Sicer pa je Volk navedel, da bodo v stečaju končale tudi njihove zasebne družbe, saj so šle »naše naložbe v Mip v nič«. (STA)

V Tržiču prijeli nasilneža

V torek popoldne so tržiški karabinjerji zaradi nasilja nad mlado žensko aretirali 43-letnika. Moški se je v bližini bolnišnice San Polo v Tržiču iz povsem nepomembnih razlogov znesel žensko, ki je utrpela več udarcev na roki. Ženski, ki moškega ni poznala, je uspelo poklicati na pomoč tržiško poveljstvo karabinjerjev. Tudi po prihodu karabinjerjev je moški vztrajal pri nasilnem vedenju, zato so ga aretirali in odpeljali v goriški zapor.

V Detroitu delavci v stiski

Od ponedeljka dalje bo 40 delavcev obrata Detroit-De Rigo Refrigeration in dopolnilni blagajni. Delavci obrata v Ronkah bodo na redni dopolnilni blagajni sedem tednov. Vzrok je padec naročil, sindikalni predstavniki pa so poudarili, da je položaj tovarne Detroit manj zaskrbljujoč od težav, ki jih imajo nekatera druga podjetja na Goriškem.

Šest točk za voznike

Voznikom, ki morajo zaradi prekrškov ponovno pridobiti izgubljene točke na vozniskem dovoljenju, bodo v Gorici nudili tečaj po ugodni ceni. Za organizacijo prvega tečaja, za katerega že zbirajo prijave, se je zavzela goriška občina s pomočjo mestnih redarjev. Tečaj bo stal 135 evrov za goriške občane in voznike, ki delajo na območju občine, za vse ostale pa bo cena 12-urnega tečaja 150 evrov. Tečaj bo potekal v večernih urah v dvorani centra v ulici Baia-monti, trajal pa bo dva tedna. Udeleženci bodo lahko pridobili največ šest točk. Za informacije lahko zainteresirani pokličejo tel. 0481-383206. Obrazci za predvpis, ki jih je treba nujno izpolniti, so na voljo na poveljstvu redarjev, pri uradu Odprt javnosti in v atriju goriškega županstva.

Dan odprtih vrat v PTP-ju

Primorski tehnološki park s sedežem na nekdanjem mednarodnem mejnem prehodu Vrtojba bo jutri ob 9. uri odprl vrata podjetnikom, potencialnim podjetnikom, inovatorjem, raziskovalcem, študentom, dijakom, profesorjem ter širši javnosti. Obiskovalcem bodo na voljo številne informacije, organiziran bo voden ogled poslovne stavbe ter obiski pri članih tehnološkega parka. Za podjetnike pripravljajo tudi delavnico s predstavitvijo sedmega okvirnega programa in prikazom priprave projekta za prijavo na razpis ter predstavitev aktualnega razpisa javnega sklada malega gospodarstva Goriške. (nn)

DAN ZMAGE Sabotinski napis bodo osvetlili

V organizaciji sekcije Maj 45, ki deluje v okviru novogoriškega območnega združenja borcev NOB, bo v počastitev Dneva zmage pri napisu Naš Tito na Sabotinu jutri, 8. maja, s pričetkom ob 19. uri potekala 5. tradicionalna baklada. Zbrane bosta nagovorila predsednik novogoriškega območnega združenja borcev NOB Vladimir Krpan in Mojca Kleva, predstavnica mladih SD. Sledil bo kulturni program, okrog 21. ure, ko se bo stemnilo, pa bodo organizatorji prižgali bakle okrog napisa Tito in ga za eno uro osvetlili, da bo viden daleč naokoli. Sledilo bo družabno srečanje. Lažji dostop do prizorišča je iz smeri Goriških Brd, pot pa bo označena z napisi baklada. Organizatorji pričakujejo letos rekordno udeležbo okrog 500 ljudi, tudi zamejce in Italijane. Po besedah Darka Žnidarčiča iz sekcije Maj 45 jih že malo skrbi, kam se bodo vsi stlačili, saj na prireditvenem mestu prostora ni ravno veliko. Udeležence pozivajo, naj imajo s seboj osebni dokument. Sekcija Maj 45, v katero je vključenih okrog 30 članov, je poskrbela tudi zato, da je na vrhu Sabotina 27. aprila zaplapolala državna, za 1. maj pa delavska zastava. Žnidarčič je še povedal, da so trdno odločeni, da bo napis Naš Tito, v takšni ali drugačni obliki, na Sabotinu ostal. (nn)

GORICA - SPDG se povezuje z italijanskimi in slovenskimi planinskimi društvi

Planinci radi kolesarijo

Po Gradežu bo v nedeljo na vrsti vzpon na Malo goro pod Čavnom, ob vrnitvi pa še možnost ogleda etnografske razstave

Po kolesarski stezi v smeri Gradeža

FOTO R. TABAI

Da planinci radi zahajajo v gore, je seveda samoumevno, vseh pa jim je tudi kolesarjenje. O tem priča res lepa udeležba na prvi letošnji pobudi v sklopu projekta Kekčeve poti, ki je v prvi vrsti namenjen osnovnošolskim otrokom in njihovim družinam.

Kljub nenaklonjenemu vremenu se je kar 50 kolesarjev, članov Slovenskega planinskega društva Gorica in goriške sekcije CAI, med katerimi je bilo lepo število otrok, zbralo v kraju Punta Sdobba v bližini Fossalona. Ravno pred načrtovanim startom je začelo rahlo deževati, kar pa ni prekrizalo načrtov goriških kolesarjev, ki so krenili po lepo urejeni kolesarski stezi ob gradeški laguni mimo raziskovalnega centra v Valle Cavanata. Po krajšem postanku in odločitvi, da bodo kljub muhastemu vremenu nadaljevali začrtani program, so se odpeljali po stezi ob glavni cesti mimo kampov in prišli do kraja Pineta. Pot so nadaljevali do začetka gradeške plaže, kjer je sledil krajši postanek. Tam so prišli na svoj račun predvsem otroci, ki so dali duška svojemu veselju na raznih igralih. Pisana družina otrok in njihovih staršev se je nato po isti poti vrnila proti avtomobilom, v vmesnim in obveznim postankom v značilni gradeški ribji restavraciji.

Kolesarski izlet je obenem dokaz vse bolj konstruktivnega sodelovanja med Slovenskim planinskim društvom in

goriško sekcijo italijanskega planinskega društva. Že v nedeljo bo namreč nova skupna pobuda obeh društev. V okviru že tradicionalnih Družnih sabotinskih poti, ki so jih pred petimi leti zasnovali ob dveh omenjenih društvih tudi člani Planinskega društva Nova Gorica, bo po Sabotinu, Koradi in Matajurju tokratni cilj planota Mala gora pod Čavnom. Vzpon iz Kamenj do planinske postojanke bo trajal približno dve uri, udeleženci pa bodo lahko izbirali med lažjo in nekoliko zahtevnejšo potjo. Zbirna točka bo ob 8.30 v Kamnjah, od koder bodo udeleženci krenili proti Mali gori, planoti, ki leži dobrih tisoč metrov nad morjem in kjer so domači planinci uredili lepo zavetišče. Tam bo krajši počitek, z dobrodoščilo, nakar se bodo planinci odpravili na Kucelj (okrog 40 minut) ali na krajši sprehod po Mali gori. Vrnitev k planinskemu zavetišču bo predvidoma po 13. uri; tam bodo ponudili izletnikom domač golaš s polento. Ob vrnitvi v dolino pa bodo imeli pohodniki tudi možnost ogleda etnografske razstave o Mali gori.

Prireditelj letošnjega srečanja je Slovensko planinsko društvo Gorica v sodelovanju s sekcijo Planinskega društva Ajdovščina-Kamnje. Izlet je vključen med Kekčeve poti, zato organizatorji pričakujejo lepo udeležbo otrok in njihovih staršev. (mal)

EVROPSKA UNIJA - Potem ko jo je poslanska zbornica že ratificirala februarja

Češki senat naposled potrdil Lizbonsko pogodbo

Sedaj jo mora podpisati še češki evroskeptični predsednik Vaclav Klaus

PRAGA - Zgornji dom češkega parlamenta je včeraj potrdil Lizbonsko pogodbo in s tem odprl pot za njeno dokončno ratifikacijo v državi, ki trenutno predseduje EU. "To je pomemben dan za Češko, za njen položaj in vpliv v EU in svetu," je potrditev komentiral podpredsednik češke vlade v odstopu Alexandr Vondra.

Za potrditev reformne pogodbe EU je bila v 81-članskem senatu potrebna tripetinska večina in glede na to, da jih je za pogodbo glasovalo 54, je bila ta potrjena brez težav. Ob glasovanju je bilo prisotnih 79 senatorjev, od tega jih je 20 glasovalo proti pogodbi, pet jih je bilo vzdržanih.

S potrditvijo Lizbonske pogodbe v poslanski zbornici - ta je pogodbo ratificirala že februarja - in senatu pa postopek ratifikacije na Češkem še ni zaključen, saj bo moral zakon o ratifikaciji sedaj podpisati še češki evroskeptični predsednik Vaclav Klaus, ki je že nakazal, da namerava s podpisom počakati do izvedbe drugega referenduma na Irskem.

"Češki senat se je danes odločil - po razpravi, ki je trajala približno leto in tri mesece," je po potrditvi pogodbe včeraj povedal predsednik senata Premysl Sobotka. Kot je dodal, češka vlada in parlament ne moreta kakorkoli vplivati na predsednika. "Svoboden je, da se odloči, kot želi," je glede Klausove dejave Sobotka.

"To je zelo dobra novica," je po objavi izida glasovanja v češkem senatu sporočil predsednik Evropske komisije Jose Manuel Barroso in izrazil zadovoljstvo z razpletom, ki "odraža zavezanost Češke bolj demokratični, odgovorni, učinkoviti in povezani" EU.

Ratifikacija Lizbonske pogodbe v češkem senatu je bila pod vprašajem predvsem zaradi razdeljenosti konservativne Državljanske demokratske stranke (ODS) premiera v odhodu Mireka Topolaneke, ki ima v senatu 36 sedežev in znotraj katere obstaja močna skupina nasprotnikov pogodbe. Glede na to, da imajo zagovorniki pogodbe v senatu skupaj 42 sedežev, so potrebovali le sedem glasov ODS.

Češki mediji so v minulih dneh pisali, da je ratifikacija bolj ali manj gotova, saj naj bi več senatorjev ODS ne bilo pripravljenih niti neposredno zavrniti pogodbe niti med glasovanjem zapustiti dvorane in na ta način preprečiti njeno potrditev.

Včerajšnja potrditev po poročanju nemške tiskovne agencije dpa pomeni zmago za Topolaneke, ki je svoje strankarske kolege pozval k ratifikaciji pogod-

be, saj bi njena zavrnitev Češko potisnila na stranski tir v EU. Ratifikacija je bila tudi zadnja priložnost, da Češka vrne malce "blišča" svojemu predsedovanju EU, ki ga je zaznamoval padec Topolankove vlade.

V zadnjem času so se pojavile napovedi, da nameravajo nekateri senatorji ODS Lizbonsko pogodbo znova izpodbijati pred ustavnim sodiščem. Ustavno sodišče je novembra že razsodilo, da je pogodba v skladu s češko ustavo, toda sodišče je takrat odločalo le glede nekaterih spornih členov pogodbe in ne o celotni pogodbi, tako da je prostora za pritožbe še dovolj.

Postopek ratifikacije Lizbonske pogodbe je zaključen v vseh državah članicah EU z izjemo Nemčije, Poljske, Irske in Češke. V Nemčiji čakajo še na odločitev ustavnega sodišča, na Poljskem manjka še podpis predsednika Lecha Kaczynskega, na Irskem pa za jesen načrtujejo drugi referendum, potem ko so Irci na referendumu junija lani Lizbonsko pogodbo zavrnili. (STA)

Češki predsednik Vaclav Klaus in predsednik EK Jose Manuel Barroso ANSA

EVROPSKA UNIJA - Ukrep proti vodji francoske skrajne desnice

Evropski parlament s spremembo pravil preprečil Le Penovo vodenje ustanovne seje

STRASBOURG - Evropski poslanci so včeraj v Strasbourgu potrdili spremembo notranjih pravil Evropskega parlamenta, tako da kontroverzni vodja francoske skrajne desnice Jean-Marie Le Pen ne bo mogel voditi ustanovnega zasedanja te institucije med 14. in 16. julijem, tudi če bo najstarejši poslanec prihodnjega sklica parlamenta. V skladu z novimi pravili bo ustanovno zasedanje poslej vodil bodisi odhajajoči predsednik parlamenta bodisi eden od njegovih namestnikov. Sejo 14. julija bo tako vodil sedanji predsednik parlamenta Hans-Gert Pöttering ali eden od njegovih 14 namestnikov.

Le Pen je poskrbel za razburjenje v Evropskem parlamentu, ko je nacistična koncentracijska taborišča že večkrat označil za "detalj" druge svetovne vojne. Le Pen, ki bo junija praznoval 81. rojstni dan, je evropski poslanec že od leta 1984, letos znova kandidira kot vodja liste skrajno desne francoske stranke Nacionalna fronta (FN). Če bo izvoljen, bi lahko postal najstarejši poslanec naslednjega sklica parlamenta. Za evropskega poslanca se sicer poteguje tudi tržaški pisatelj Boris Pahor. Pahor, ki bo avgusta dopolnil 96 let, velja za eno najvišjih kulturnih in moralnih avtoritet slovenskega naroda, in bi bil v primeru izvolitve precej starejši od Le Pena.

Tokrat sicer ni bilo prvič, da se je v Evropskem parlamentu dvigal prah zaradi najstarejšega poslanca, ki naj bi vodil prvo zasedanje. Julija 1989 je bil najstarejši poslanec francoski režiser Claude Autant-Lara, ki je kot takšen imel govor pred parlamentom, ki pa je bil v znamenje protesta pretežno prazen. (STA)

Jean-Marie Le Pen ANSA

EVROPSKA UNIJA - Predsednik evropske skupščine podal obračun ob koncu mandata

Pöttering: Evropski parlament pridobil na izkušnosti, moči in kulturnem bogastvu

STRASBOURG - Evropski parlament je v minulih petih letih pridobil na izkušnosti, moči in kulturnem bogastvu, je včeraj ob pregledu iztekajočega se šestega sklica Evropskega parlamenta v Strasbourgu poudaril predsednik edine neposredno izvoljene evropske institucije Hans-Gert Pöttering.

Med najpomembnejšimi dosežki tega sklica parlamenta je Pöttering izpostavil uspešno vključitev poslancev iz novih članic, ki so v unijo vstopile v letih 2004 in 2007 in prilagoditev dela večjemu in bolj raznolikemu parlamentu. "785 poslancev se je naučilo približati eden drugemu, se učiti drug od drugega in bolje sodelovati," je dejal.

Evropski parlament se je tudi razvil v odločilen kraj iskanja kompromisa na evropski ravni. To se je po besedah predsednika parlamenta pokazalo tako pri zakonodajnem svežnju Reach in finančni perspektivi za obdobje med letoma 2007 in 2013. Na vrh dnevnega reda je parlament po besedah Pötteringa postavil tudi boj proti podnebnim spremembam. "Danes v svojih pri-

HANS-GERT PÖTTERING

zadevanjih nismo več sami," je dejal predsednik Evropskega parlamenta in pojasnil, da jih podpira tudi novi ameriški predsednik Barack Obama. "Zdaj moramo pridobiti še podporo drugih," je dejal Pöttering. Tudi reforma finančnega sistema je delno posledica pobude Evropskega parlamenta, je dejal Pöttering, obenem pa priznal, da institucijo na tem področju čaka še veliko dela, ki ga bo moral opraviti prihodnji sklic.

V zadnjem času je Evropski parlament oživil razpravo o reformi institucij in spodbujal proces, ki je vodil v oblikovanje

Lizbonske pogodbe. Ta po besedah Pötteringa vsebuje ključne reforme, s katerimi bo unija postala bolj pregledna in učinkovita.

"Danes, ob 30-letnici, je Evropski parlament v središču evropske parlamentarne demokracije, o kakršni smo leta 1979 lahko le sanjali," je dejal Pöttering. Kot je pojasnil, so evropski in nacionalni parlament danes partnerji in se dopolnjujejo, Evropski parlament pa se povezuje tudi s parlamenti tretjih držav.

Pöttering je omenil tudi reforme znotraj parlamenta in iztekajočem se mandatu. Med njimi so spremembe načina dela in postopka. V novem mandatu bo tako začel veljati novi statut za poslance, ki bo prispeval k preglednosti delovanja institucije, veljati bodo začela tudi nova pravila za asistente.

Evropske volitve, ki se bodo v vseh državah članicah unije zvrstile med 4. in 7. junijem, so po besedah Pötteringa priložnost za poslance, da državljanom pojasnijo, zakaj je EU nujna. Ob tem je pozval državljanu EU, naj se udeležijo volitev "za dobro prihodnost unije v 21. stoletju".

Med izzivi, ki čakajo poslance v novem sklicu, je Pöttering izpostavil gospodarsko krizo, energetske politike, prehod na nizkoogljično gospodarstvo, večjo varnost za državljane unije ter mir in stabilnost v svetu. Dotaknil se je tudi svojega dveipolletnega predsedniškega mandata. "Služiti Evropi je velik privilegij," je poudaril. Med drugim je dejal, da si je prizadeval za to, da so za vse člane parlamenta veljala enaka pravila.

V razpravi, ki je sledila Pötteringovemu govoru, so vodje političnih skupin večinoma pohvalili delo sedanjega predsednika. "Temu parlamentu ste dali dostojanstvo," je dejal vodja socialistov (PES) Martin Schulz, predsednik liberalcev Graham Watson (ALDE) pa ga je označil za "povezovalno figuro". "V zadnjem poltretjem letu je EP skozi vas, predsednika, igral vlogo posrednika in predlagatelja," je dejala Christiana Muscardini iz Združenja za Evropo narodov (UEN). Podpredsednica evropskega parlamenta Margot Wallström je medtem poudarila, da je bilo tako za parlament kot celotno unijo pomembno, da je

NATO

Sporne vojaške vaje v Gruziji

TBILISI - Zveza Nato je včeraj začela sporne vojaške vaje v Gruziji. Vaje so se začele dan po tem, ko so gruzijske oblasti v torek zatrle upor skupine vojakov, s katerim naj bi želeli preprečiti vojaško vajo Nata in strmoglaviti vlado in za katerim naj bi stala Rusija.

Vaje bodo trajale mesec dni, na njih pa bo sodelovalo najmanj 1100 vojakov iz več kot deset držav članic Nata in partnerskih držav. Gruzija vaje označuje kot gesto solidarnosti po njeni kratki vojni z Rusijo avgusta lani, Moskva pa se je nanje ostro odzvala, ruski predsednik Dmitrij Medvedev jih je celo označil kot "očitno provokacijo".

Odnosi med Rusijo in Natom so se v zadnjih dneh in tednih precej zaostri. Do zadnjega v vrsti dogodkov je prišlo prav včeraj, saj je Rusija izgnala dva kanadska diplomata, ki sta delala na predstavništvu zveze Nato v Moskvi. Kot so pojasnili na kanadskem veleposlanštvu, so njihovega veleposlanika poklicali na rusko zunanje ministrstvo, kjer so mu izročili diplomatsko noto z obvestilom, da je omenjeni dvojici odvzeta akreditacija. Rusijo je minuli teden razjezila odredba Nata o izgonu dveh ruskih diplomatov, Viktorja Korčakova in Vasilija Čižova, ker naj bi delovala kot obveščevalna agenta. Moskva naj bi v odgovor na izgon ruskih diplomatov po neuradnih podatkih iz države že izgnala vodjo informacijske pisarne Nata v Moskvi Isabelle Francois in enega od njenih sodelavcev.

Kljub nasprotovanju Rusije in ponedeljkovem poskusu upora skupine vojakov vaje po besedah tiskovnega predstavnika gruzijskega obrambnega ministrstva, pristojnega za vaje, Giorgija Kakiašvilija zaenkrat potekajo v skladu z načrti. "Vse poteke natančno po urniku. Večina udeležencev je že prispela," je povedal.

Vaje, na katerih sodelujejo tako države članice Nata kot tudi države v Natovem programu Partnerstvo za mir, imajo dve komponenti: do 19. maja bodo potekale poveljniške vaje, ki se bodo osredotočile na urjenje in združljivost s postopki Nata v operacijah kriznega odzivanja, v drugem delu od 21. maja do 3. junija pa bodo potekale večje vaje, namenjene osnovnemu urjenju pripadnikov mirnovnih sil. (STA)

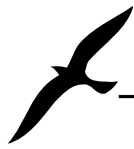

NAVIJAŠTVO - Pogovor s trenerko pri klubu Cheerdance Millenium Anjo Žonto

»Dekleta krasita volja do dela in zagnanost«

Petčlanska skupina Sprites ima še veliko rezerve - V drugih državah so vadbene razmere boljše

Petčlanska skupina Sprites, ki je nastopila na minulem svetovnem prvenstvu reprezentanc v Orlandu, se je pred tednom dni vrnila iz ZDA z zvrhanim košem novih izkušenj in nepozabnih doživetij. Na prvo svetovno izkušnjo je naše navijačice spremljala trenerka Anja Žonta iz Ljubljane, ki se je letos pridružila članicam Cheerdance Millenium. 24-letna Anja Žonta je bila zelo uspešna tekmovalka, že nekaj let pa se posveča tudi trenerstvu. Pri slovenskem društvu Cheerdance Millenium ob skupini Sprites vodi tudi mešana peterko in partnerske dvige. S trenerko smo se pred dnevi pogovorili.

Skupina Sprites je bila v kategoriji ženskih skupinskih dvigov šesta. Kaj pomeni ta uvrstitev?

Glede na to, da je bilo to svetovno tekmovanje, na katerem je sodelovalo preko 40 držav, v naši kategoriji pa 9 ekip, je to zelo dober rezultat. Med evropskimi ekipami pa smo bile druge, s čimer smo dosegle naš cilj. V ZDA smo odpotovale z željo, da se uvrstimo med najboljše evropske ekipe. Obenem je to bila tudi prava življenjska izkušnja.

Lani je bila petčlanska skupina na evropskem prvenstvu deseta med 14 ekipami. Prednjačile so Skandinavke, ki pa jih na svetovnem prvenstvu ni bilo ...

Res je, da ni bilo skandinavskih držav, ki so med najboljšimi v Evropi. Poudarila pa bi izjemen napredek, ki ga je dosegla skupina od septembra dalje, odkar treniram tu. Mislim, da bi sedaj lahko konkurirale tudi Norvežankam in Finkam. Ne vem, če bi se uvrstile v evropski vrh, ampak bi bile gotovo boljše od 10. mesta.

Dekleta so torej v nekaj mesecih veliko napredovale. Ste uvedli spremembe pri treningu?

Dekleta so ogromno napredovale. Nisem še videla tako motiviranih in pridnih tekmovalk. Ekipi sem se pridružila šele letos, tako da ne morem komentirati sprememb. Z mano so smotno trenirale moč in tehniko, kar je omogočilo, da je težavnost točke letos za kar dve stopnji višja od lanske. Ob treningih pa so stalno nastopale, januarja so se udeležile tudi tekmovanja v Berlinu, kjer so bile druge. Tam pa so nastopile Norvežanke in veliko nemških ekip.

Kaj lahko še doseže ekipa?

Dekleta imajo še veliko rezerve. Če

Petčlanska skupina Sprites s trenerko: Nicol Krizmančič, Kristina Žerjal, trenerka Anja Žonta, Jasna Kneipp, Tina Krizmančič in Nastja Milič

bo taka sestava ekipe trenirala še naprej, bodo lahko še veliko dosegle.

Kaj vas še ločuje od boljnjih navijaških ekip?

Pozna se, da skandinavske ekipe vadijo z ameriški trenerji. Trenirajo v boljših razmerah kot v Sloveniji, Italiji in na primer na Hrvaškem. Američani in Kitajci pa so zelo profesionalni: ob trenerju imajo tudi posebnega trenerja za gimnastične vaje, vse poskušajo prej na kanvasu in šele nato na parterju. Pri nas pa se na primer štiri dekleta zberejo in si same rezervirajo šolske telovadnice, kjer trenirajo le na parterju. Glede na razmere in danosti pa opazam, da smo vsekakor konkurenčne.

Ali so prvovrstene Kitajke in Američanke so res razred zase?

Amerike sicer ni bilo v naši kategoriji, jasno pa je, da oni in Azijci prednjačijo v tem športu. Tam trenirajo že od mallega v boljših razmerah. Veliko poudarka je na gimnastičnosti. Ampak, nič ni zamujeno.

Med našimi tekmovalkami so tudi take, ki ne trenirajo navijaštva od ma-

lih nog. Je možno v tem športu tako hitro napredovati?

Možno je. Vse je odvisno, koliko si pripravljen vložiti v ta šport in ali imaš nekoga, ki ti to lahko pokaže. Če bi imele dekleta trenerja, ki ga imajo Azijci ali Američani, bi v kratkem času lahko napredovale še več. Vsekakor se mi zdi, da če si telesno sposoben in željan dela, se lahko veliko naučiš, pa čeprav športa ne začneš pri sedmih letih.

Katere telesne značilnosti morajo imeti navijačice?

Važne so koordinacija, motorika, gibljivost in moč. Višina ni problem: visoka dekleta so navadno spodaj, male pa pridejo avtomatično na vrh.

S tehničnega vidika, kako bi ocenila nastop na svetovnem prvenstvu?

Še nikoli nisem trenirala ekipe, ki bi bila tako dobro pripravljena na tekmo. Škoda pa, da je na začetku nastopa prevladala živčnost; vem, da znajo dekleta izvesti še boljše vaje.

Po tekmovalnem delu ste se udeležili tudi trenerske konference.

Tako je: trajala je dan in pol. Vsak dan smo imeli štiri sklope, pri vsakem pa smo lahko izbirali med petimi ali šestimi delavnicami. Med temi so bile praktične in teoretične delavnice. Za nas je bilo pomembno to, da smo ugotovili, kako v Ameriki, kjer prednjačijo v tem športu, pripravljajo koreografije in glasbo, kateri so novi elementi in kako se izvaja predvaja.

Prvo leto si pristopila v naše športno društvo. Kako ocenjuješ to izkušnjo?

Sem so me povabili. Ker v Ljubljani nisem mogla trenirati zaradi fizičnih težav, sem naposled povabilo sprejela. To mi je omogočilo, da sem lahko ostala v navijaškem okolju.

Izkušnja v slovenskem društvu v Trstu pa je zelo zanimiva. Vseč mi je. Seveda je tu drugačno kot v Ljubljani: tam sem težje pridobivala avtoriteto, ker sem pri klubu od vedno trenirala. Tu pa so me bolj poslušali. Vseč sta mi volja in zagnanost članov Cheerdance Millenium in prav to je tisto, za kar mi volja od Ljubljane do Opčin nikoli ni težila.

Veronika Sossa

JADRANJE

Čupina jadrarca Simon in Jaš na 10. mestu

Čupina jadrarca Simon Sivitz Košuta in Jaš Farneti sta včeraj zaključila predzadnji dan kvalifikacijskih regat na Gardskem jezeru. Na prestižni regati Expert Olympic Garda, na kateri nastopa tudi nekaj olimpijcev, sta naša jadrarca osvojila 4., 6. in 14. mesto in sta po šestih regatah na 10. mestu. Včeraj je veter pihal z jakostjo od 15 do 20 vozlov.

»Jaš je kljub bolečinam v hrbtu stisnil zobe in odjadriral s Simonom vse tri regate solidno. Danes (včeraj op.a.) je bilo zanj lažje, ker je bil fizičen napor na jadrnici manjši kot dan prej zaradi manjše jakosti vetra. Zaradi bolečin Jaš pa sta jadrara bolj taktično,« je pojasnil trener Matjaž Antonaz, ki ju spremlja na Gardskem jezeru. Z včerajšnjim nastopom svojih varovancev je bil zadovoljen, saj sta se z 18. mesta povzpela na 10. Če bosta Simon in Jaš danes na zadnji regati kvalifikacij obdržala deseto mesto ali ga izboljšala, bosta jutri nastopila na regati za kolajne.

Regata na Gardskem jezeru velja obenem tudi za nastop na Sredozemskih igrah. Pravico do nastopa na letošnjih igrah v Pescari bosta imeli dve italijanski posadki, ki bosta na regati Expert Olympic Garda in na državni regati (letos marca) dosegli najboljše rezultate. Sedaj sta Čupina jadrarca peta med italijanskimi posadkami, na državni regati v Pescari pa sta bila šesta. Možnosti za uvrstitev na Igre so za trenerja Antonaza sedaj manjše, imena udeležencev pa bodo znana šele po koncu regat na Gardskem jezeru.

Po šestih regatah vodita Italijana Zandonà/Della Torre, druga sta Japonca Harada/Yoshida, tretja pa je italijanska posadka Zeni/Pitanti. Četrta sta nemška olimpijca Zellmer in Seeling, peta pa brata Dubbini.

NOGOMET

Danes Vesna proti selekciji Slovencev

Danes bo v Križu prijateljska nogometna tekma med Vesno in selekcijo nogometašev s slovenskim potnim listom, ki igrajo v različnih amaterskih prvenstvih v naši deželi. Pobudnik zanimivega srečanja je nekdanji Vesnin nogometaš Žarko Arandželovič, ki je letos igral pri Pro Gorizii. Tekma se bo začela ob 20. uri.

Obvestila

PLANINSKA ODSEKA SŽ SLOGA SK DEVINDEVIN priredita v nedeljo, 10. maja, tradicionalno tekmo v skrlah. Dobimo se ob 9.30 na Viktorjevi domačiji v Bazovici. Za informacije tel. 040-226283 (Viktor) ali 040-200782 (Frančko).

ZSSDI obvešča, da bo danes, 7. maja 2009 goriški urad zaprt.

ENOTNI OBČINSKI ODBOR za proslavo 64. obletnice osvoboditve v sodelovanju z AŠK Kras prireja v soboto, 9. maja, nočni množični pohod mimo spomenikov padlim v NOB. Zbirališče ob 19. uri pri vaškem spomeniku v Samatorci. Pohod se bo zaključil v Zgoniku. Vljudno vabljeni!

SK BRDINA organizira v nedeljo, 7. junija, avtobusni izlet v Gardaland. Vpisovanje poteka na sedežu društva (Repentaborska ulica 38 – Opčine) vsak torek od 19.30 do 21. ure ter ob sobotah od 17. do 19. ure. Informacije: 347-5292058 ali 040-2171189. Vpisovanje se zaključuje 26. maja. Vljudno vabljeni.

AŠD CHEERDANCE MILLENIUM prireja tradicionalno zaključno prireditev v soboto, 16. maja, ob 20.30 v telovadnici Ervatti pri Briščikih. Na sporedu bodo navijaške točke in prikaz musicala "Alica v čudežni deželi". Toplo vabljeni!

ZSSDI razpisuje likovni natečaj namenjen učencem osnovnih, ter literarni natečaj namenjen dijakom nižjih srednjih šol s slovenskim učnim jezikom na temo športa z naslovom Drobcji iz športnega sveta 2009. Najboljši prispevki bodo objavljeni v letnem Zborniku slovenskega športa v Italiji, avtorji del in njihovi mentorji pa bodo ob predstavitvi Zbornika tudi nagrajani. Rok za predstavitve prispevkov zapade 5. junija 2009. Podrobnejše informacije na www.zssdi.it.

Učenci prvih treh razredov osnovne šole Avgusta Černigoja s Proseka

Na obisku pri TPK Sirena

Na povabilo društva so učenci prvih treh razredov proseške osnovne šole Avgusta Černigoja in prvi dvbeh razredov osnovne šole Pinka Tomažiča iz Trebč bili na obisku v Barkovljah pri Tržaškem pomorskem klubu Sirena, kjer so jih pričakali športni vodja Arianna Bogatec in trenerja Alan Mahne Kalin in Nataša Valentič. Bogatecva je otroke seznanila z zgodovinsko povezanostjo tržaških Slovencev z morjem in obalo, ki sta bila včasih vir preživetja, danes pa sta lahko prizorišče najrazličnejših dejavnosti v prostem času. Po malici so učenci in učenke v treh različnih delavnicah spoznali jadrnice, vetrove in vozle. Takšna srečanja bodo pri Sireni pripravili še z drugimi šolami.

Učenci prvi dveh razredov osnovne šole Pinka Tomažiča iz Trebč

TOYOTA - Prvi stik z novim enoprostorcem

Verso je v Toyotini ponudbi zamenjal corollo

Pri oblikovanju posrečena mešanica med starim in novim dizajnom

Nekoč je bila corolla, tako bi lahko začeli zgodbo o zadnjem Toyotinem modelu. Corolle sedaj ni več, enoprostorec pa je ostal kratkomalo verso. Od corolle je daljši za 70 mm in ima okrogli 4,44 m. Izdelali so ga na popolnoma novi platformi, ki bo izhodišče tudi za nekatere bodoče Toyotine modele. Sicer pa se verso ni kaj prida spremenil, spoštuje pa oblikovne smernice, ki jih je japonska hiša uvedla z avensisom. Veliki enoprostorci imajo tudi velike pločevinske ploskve, ki dajejo takim avtom dokaj težak videz. Da bi se temu izognili, so se poslužili nagubanih linij, ki gredo od obsežnega vetrobrana preko zaobljenega pokrova motorja do prednje maske, kjer so postavili veliki Toyotin logo. Veliki žarometi silijo v v blatnike in dajejo versu dokaj mišičast videz.

Notranjost nima tako odrezanih linij, kot je imela stara corolla verso. Po zgledu yarisa so postavili merilnike na sredo armaturne plošče. Verso je na voljo tako s 5 kot s 7 sedeži. S sistemom »Toyota easy flat« je mogoče postaviti sedeže v kar 32 različnih položajev. Dostop do sedežev v drugi vrsti (ali pri sedmih sedežih v tretji) je možen skozi zadnja vrata, ki so prav tako velika kot prednja. Tri sedeže v drugi vrsti lahko pomikamo za 20 cm naprej ali nazaj. Kadar sta v uporabi le prednja sedeža, je lahko prtljažni prostor dolg kar 1,83 metra. Če je vseh sedem sedežev v rabi, pa je prostora v prtljažniku bolj malo, reci in piši za 180 l. Med zanimivostmi naj omenimo, da se, ko odklenemo vrata z daljincem, na zunanjih vzvratnih ogledalih prižge lučka, ki osvetli tla pred vrati, na pragu pa se zasveti oranžni LED, ki olajša vstop v avto.

Od treh dizlov, ki poganjajo versa je eden dvolitrski in premore 125 KM, ostala dva pa imata 2.231 in zmoreta 150 oz. 177 KM, še zlasti slednji ima dokaj zanimiv navor, saj ima 400 Nm v območju med 2.000 in 2.800 obratih. Na novo razvita bencinska motorja (Valvematic) pa iz 1,6-litrške oziroma 1,8-litrške prostornine pridelata 132 oziroma 147 KM, kar je okoli 20% več kot pri prejšnjih primerljivih agregatih, pri čemer naj bi bile emisije nižje. Vsi menjalniki so šeststopenjski, v glavnem ročni, le 150-konjski dizel ima avtomatiko. Zanimivo je, da so se pri Toyoti odločili za bobnaste zavore na zadnjih kolesih.

Predvidevajo, da bo šel najbolje v denar dvolitrski dizel, ki bo veljal 23.800 evrov.

Zunanost versa sledi oblikovnim smernicam, ki smo jih že videli pri avensisu

Stran pripravil Ivan Fischer

CITROEN

Nov sistem proti drsenju koles

Snow Motion ni nov Citroënov model, temveč sistem, ki ga boste našli v C5, kasneje v C4 Picasso, pa C4 ... Gre za nov, boljši sistem proti spodrsavanju prednjih koles. Vsa tehnika, ki jo uporablja, od tipal vrtljajev motorja, koles, položaja stopalke za plin, položaja volana, tipala (vzdolžnega) nagiba in podobno, v avtu že obstaja – vse to namreč za svoje delovanje potrebuje stabilnostni sistem ESP, katerega del je tudi sistem proti zdrsu gnanih koles (ASR) in zdaj Snow Motion.

Osnova, na kateri vse skupaj stoji, je znana že dolgo: gume, tudi zimске, najbolj delujejo, ko rahlo drsijo. To velja za speljevanje, zaviranje in vožnjo v ovinku, še posebej pa je očitno na snegu. Tam ASR po navadi odpove, saj vrtenje v prazno nadzoruje z odvzemanjem plina. In namesto da bi avto speljal, se lahko zgodi tudi, da motor ugasne, še zlasti ko je treba speljati v klanec.

Snow Motion vrtenja v prazno ne nadzoruje z odvzemanjem plina, temveč z zaviranjem. Pri majhnih hitrostih ob speljevanju (do štiri kilometre na uro) izmenoma dovoljuje levemu in desnemu kolesu, da se hitreje ali počasneje zavrtita v prazno (ko se eno vrti hitreje, se drugo počasneje), in tako deluje kot neke vrste elektronska zapora diferenciala.

Pri večjih hitrostih upravlja obe kolesi hkrati, a tudi tu ne odvzema plina in dovoljuje nekaj vrtenja v prazno. Zadeva je še posebej opazna (in dobrodošla) pri turbomotorjih, saj klasično odvzemanje plina pomeni precej slabšo odzivnost motorja pri ponovnem dodajanju, tu pa turboluknje ni.

Prednosti sistema se pokažejo tudi pri pospeševanju v ovinku: ko kolesi zdrsneta (a avto sicer ni resno podkrmaren), računalnik še vedno dovoljuje malo vrtenja v prazno. Tako avto sicer dokaj dobro drži linijo, ki jo je z volanom dal voznik, a hkrati (v nasprotju z avtomobilom, opremljenim s klasično kombinacijo ESP/ASR) tudi še vedno pospešuje.

Podobno je tudi na mokri ali suhi cesti v ovinku: če podkrmarenja ni, v prazno pa se je (zaradi pregrobovoznikove desne noge) zavrtelo le notranje kolo, bi 'klasika' odvezla moč motorju in povzročila sunek in prenos teže naprej, to pa lahko avto vrže iz ravnotežja. Snow Motion le zavre notranje, prehitro vrteče se kolo, avto pa normalno pospešuje naprej.

MAHINDRA - Pick-up goa za gasilce

Večnamensko vozilo za hitre posege

Mahindra Europe je pred dnevi predstavila posebno izpeljanko svojega pick-upa goa, namenjeno gasilcem. Vozilo lahko poseže praktično povsod, ima štirikolesni pogon in lahko pelje 5-člansko gasilsko posadko. Vozilo poganja 2500-kubični turbodizel, ki zmore 107KM in 250 Nm med 1800 in 2200 obrati v minuti. Prožnost vozila, pravijo pri Mahindri omogoča gasilcem, gozdnim čuvajem in gorskim reševalcem, da dosežejo kakršnokoli območje.

PORSCHÉ - Izpolnili pričakovanja »fansov«

Panamera so predstavili v kitajskem Shanghaju

Na predvečer 13. avtosalona v kitajskem Šanghaju je Porsche na spektakularen način predstavil težko pričakovani model panamera. Za predstavitev modela svetovni javnosti je izbral nenavadno mesto, najvišje - 94. nadstropje najvišje stavbe na Kitajskem - 492 metrov visokega Svetovnega finančnega centra v Šanghaju. Predstavitev je bila težavna že z logističnega vidika - panamera so v 94. nadstropje lahko dvignili tako, da so jo vertikalno namestili v tovorno dvigalo.

Panamera bo sprva na voljo z osemvaljniki z močmi med 294 in 368 kilovati (400-500 KM) ter z zadnjim ali štirikolesnim pogonom, pri čemer pri Porscheju poudarjajo tudi okoljsko primernost in varčnost vozil. Atmosferski 4,8-litrski motor v povprečju porabi (le) 10,8 litra na 100 km in v okolje izpusti 253 g CO₂/km vožnje (panamera 4S s štirikolesnim pogonom 11,1 l/100 km 260 g CO₂/km vožnje), prisilno polnjeni osemvaljnik pa 12,2 litra na 100 km (286 g CO₂/km vožnje). Kasneje prihaja že napovedati V6 in hibridna različica, nejasno pa ostaja še, ali bo na voljo tudi z desetvaljnikom iz modela carrera GT.

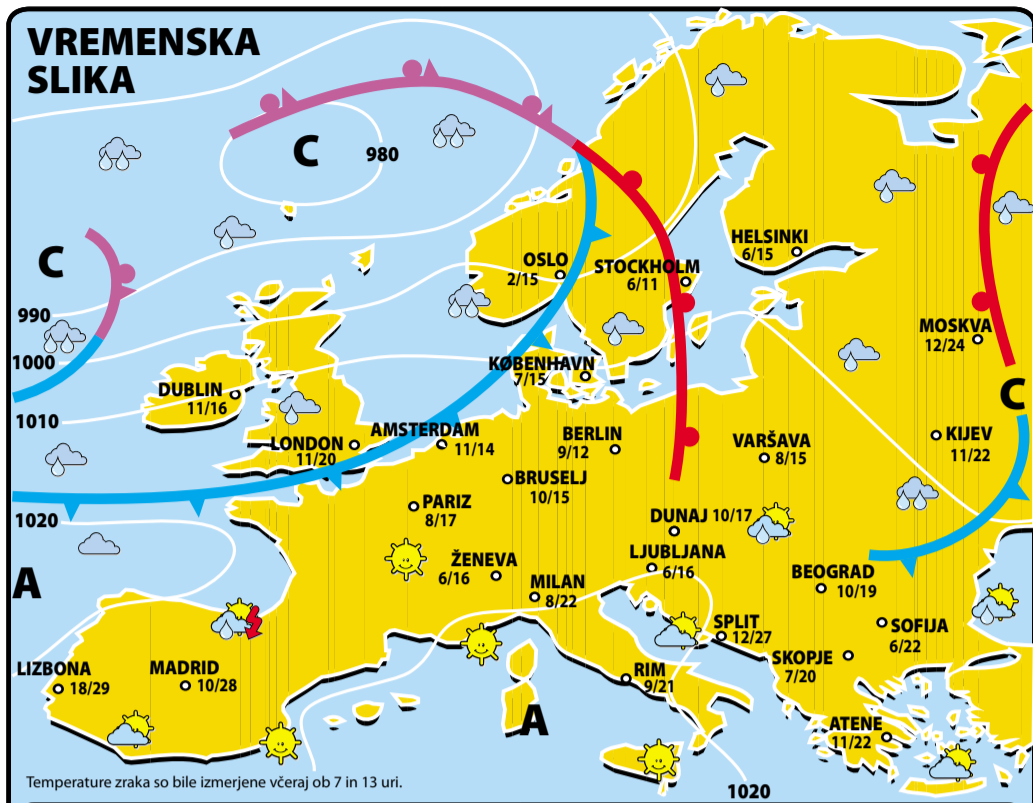
Panamera v trg luksuznih vozil prinaša mnogo že predstavljenih tehničnih novosti. To bo prvi avtomobil v luksuznem razredu, ki bo ponujal samodejni menjalnik z dvojno sklopko PDK, varčevalni sistem start-stop, novi, adaptivni si-

stem zračnega vzmetenja in prilagodljivo aerodinamiko vozila – že serijsko, v modelu panamera turbo je namreč na voljo stopenjsko prilagodljivi zračni stabilizator.

Osnovna različica panamera S bo na voljo za manj kot 100 tisoč evrov, štirikolesno gnana 4S bo veljala 102.251 evrov, turbo pa najmanj 135.154 evrov. Vsa vozila bodo izdelovali v novi tovarni v Leipzigu.

Nad našo deželo pritekajo v višinah bolj suhi severni tokovi, od jutri dalje pa jugozahodni in manj stabilni tokovi.

Nad južno Evropo je območje visokega zračnega pritiska. Od severozahoda priteka nad naše kraje tople in suh zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzide ob 5.44 in zatone ob 20.20
Dolžina dneva 14.36

BIOPROGNOZA
Vremenski vpliv bo za večino ljudi ugoden, le pri najbolj občutljivih se bodo predvsem na vzhodu države občasno pojavljale manjše težave.

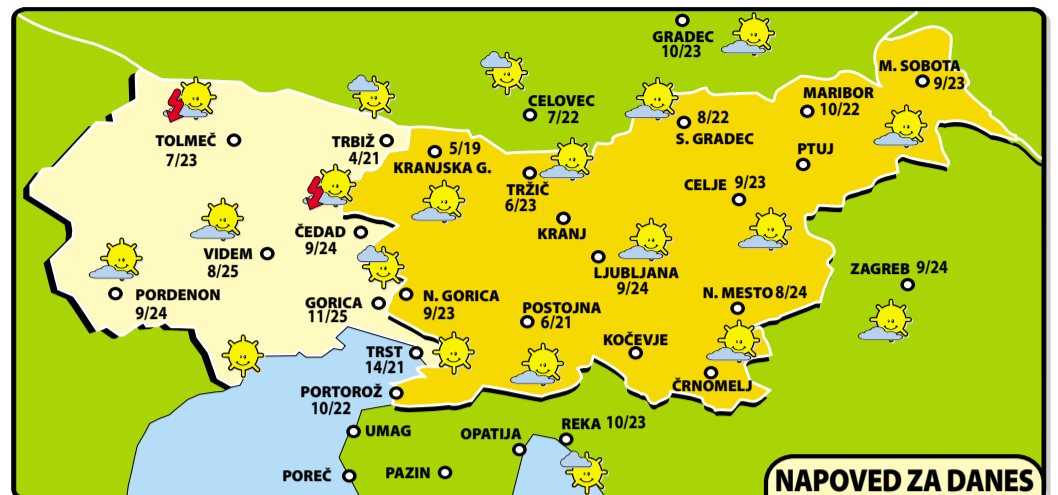
MORJE
Morje je skoraj mirno, temperatura morja 16,2 stopinj C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m	 21	2000 m	 8
1000 m	 16	2500 m	 4
1500 m	 11	2864 m	 1

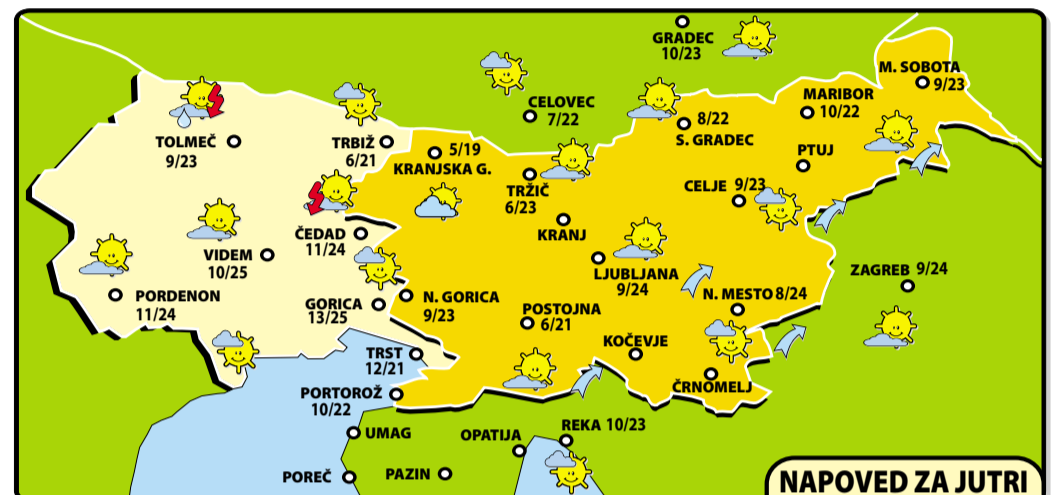
UV INDEKS
UV indeks bo sredi dneva ob jasnem vremenu v gorah dosegel 8, po nižinah 7.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

Po nižinah in ob morju bo jasno vreme. V hribovitem svetu bo dopoldne jasno, popoldne pa zmerno oblačno. Pihali bodo krajevni vetrovi.

Večinoma bo sončno. Najnižje jutranje temperature bodo od 4 do 10, na Primorskem okoli 12, najvišje dnevne od 19 do 24 stopinj C.

Jutri bo zmerno oblačno do spremenljivo, z možnostjo kakšne nevihte v gorah v popoldanskem času.

Večinoma bo sončno, pihati bo začel jugozahodni veter.

Banka tržaškega teritorija
je pristala na obrežju.

Od 8. maja bomo še bližji svojim strankam
in njihovim potrebam.

ZKB 1908
credito cooperativo del campo
zadržna kralška banka

Razlikujemo se.

www.zkb.it

Čakamo vas na otvoritvi
nove podružnice ZKB,
8. maja 2009 ob 18.00 uri,
Riva Gulli, 4.

*Barčica je iz recikliranega ekološkega papirja.